

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre — — 84 kor.

Fél évre — — 42 kor.

Egy negyed évre 21 kor.

Egy hóra — — 7 kor.

Nyilvántartási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csemádai egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 892.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.Kispest főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1918.

Főszerekesztő:
Stauber József.

Vasárnap, december 1.

Gyulafehérvárótt.

Gyulafehérvár városát holnap avatják fel a románág „Rákos mezejévé”. Országalapításra sereglők össze ott a magyarországi és erdélyi román nép, melynek vezetői elérkezettnek látják az időt arra, hogy népüket a magyar pusztaságból kivezessék Románia Kánaán földjére!

Nem kérdezzük e pillanatban: meg van-e győződve a román nép teljessége, hogy ez a történelmi dátum meghozza álmának megvalósulását s arra sem várunk feleletet, hogy csakugyan pusztaságból mennek-e s csakugyan a boldogulás várja-e őket odaát?

Mi ezekben a nagyjelentőségű órákban, nemzetünkhez illő, komoly méltósággal vesszük tudomásul mindazt, ami Gyulafehérvárótt történni fog. A románág vezetői nem hagytak kétséget afelől, hogy mire törekcszenék. A holnapi, történelmi vasárnapon kimondják a magyarországi román lakta részeknek elszakadását Magyarországtól.

Nem jön váratlanul e hír, csapásoktól megedződött lelkünk nem jajdul fel e fájdalom, határozatra. Ugy fogadjuk azt, mint a villámot, amely belecsapott gyümölcsstermő fánkba, mint a jégesőt, mely elverte két kezünk verejtékes munkájának gyümölcsét, mint a téli vihart, mely bezug a falak repedésein, az ablakok hasadékain s fehér zuzmarával vonja be a barátságos otthont.

Nem jajdulunk fel a román nemzetgyűlés határozatára, mert megdönthetetlen predestinációként él bennünk a hit nemzetünk életképességében. Ezer esztendő külváriás útján, lekötött energiák mellett is, kulturát teremtetünk e viharok országútjában fekvő földön, kishitűség volna, ha most kétségbeesetten adnók oda magunkat egy letargikus állapotnak.

A gyulafehérvári nemzetgyűlés elvi deklarációja súlyos jelenség, de nem végérvényes határozat. A magyar nemzet felebbezni fog ez ellen a világ nagy nemzetelnek ítélőszéke elé. Addig azonban a komoly idők komolyságával forduljunk a magyarországi és erdélyi román nemzethez s ennek vezetőihez; forduljunk hozzájuk intő szóval és bölcs-kérlemmel:

— Román testvérek! Ti most Gyulafehérvárótt eleget tettetek nemzeti kívánságaitoknak. Kimondottátok, hogy kettészakítottok a földet, mely ezer esztendeig egy volt, együtt érzett s a közös ellenség, közös elnyomás és közös bánat terhét viselte. Ti hangos szóval megtagadtatok minden állami és politikai közösséget a magyarsággal, mely most felszabadulásának reggelén keblére óhajtott ölelni benneteket. Legyen ugy, ahogy ti akartátok. A magyar nemzet fájdalmas szívvel, de komolyan és panasz nélkül veszi tudomásul árvaságának és testvértelenségének ezt az újabb bizonyosságát s csak egyetlen egyet kér tőletek:

— Azt, hogy most már a béketárgyalásig: a nagy ítéletnapig szűnjék meg ez országban, a földön minden nemzeti agitáció; hallgasson el

minden olyan törekvés, mely embert-embertől megkülönböztetni akar; szűnjének meg a koral államberendezkedés szorgos előmunkálatai, melyek arra hivatottak, hogy együtt élő emberek lelkében újabb és újabb fájdalmakat idézzenek fel. A gyulafehérvári történelmi aktussal záródjanak le — legalább egyelőre — a magyarságnak és románágnak pörös aktái s mindkét nemzet minden erejét használja fel arra, hogy egyetértéssel itt teljesen konszolidált állapotokat teremtsen. A forradalom nagy vívmányait mentse meg ezen a földön a rend,

a fegyelmélettség és a nyugalom. Hadd lássák Európa ítélkező nemzetel, hadd lássa Amerika, hogy a Kárpátok alja és a magyar medence nem tűzfészkek, ahol torzsalakodó nemzetek lelkében elfojtott parazsak égnek, egy eljövendő háboru vésses mementóiként. Hadd lássa a világ, hogy itt békésen egyezkedő s minden változhatatlanba bölcsen belenyugvó népek öntudatos ereje biztosítja az egyéni és közszabadságot s oltalmazza azokat az általános embert jogokat, melyek a jövőnek biztos fundamentumai.

Öt vármegye tót imperium alatt.

(Pozsony és Kassa magyar marad. — Jászi Oszkár a tárgyalásokról.)

Budapestről jelentik: Legilletékesebb helyről arról értesül A Nap, hogy Jászi Oszkár dr. nemzetiségi miniszter és a csehek illetőleg, tótok között tízenöt vármegye imperiuma tekintetében folyt tárgyalások teljes megegyezésre vezettek. Nyomatékosan hangsúlyozni kell, hogy nem végleges megállapodásról van szó, hanem ideiglenes rendezésről. A mostani megegyezés egyáltalán nem prejudikál a béketárgyalásoknak. Ezt mindjárt kimondja az egyezés első szakasza, amely szerint a határok megállapítása illetőleg a vitás területek hovatartozása dolgában dönteni csakis a békekongresszus illetékes.

A lap értesülése szerint a tótok átveszik az imperiumot azokban a vármegyékben, ahol ötven százaléknál több a tót lakosság száma. Annak a tízenöt vármegyének, amelynek sorsáról tárgyaltak, 1,995,000 lakosa van. Ebből magyar 237 ezer, német 138 ezer, tót 1 millió 525 ezer, rutén 45 ezer. A tízenöt vármegyében a lakosság 76.5 százalék tót, 11.9 százalék magyar.

Feltétlen hiteles helyről értesül a lap, hogy a rendezés folytán öt vármegye teljesen a tótok imperiuma alá kerül, tíz vármegyében pedig körülbelül a járások fele kerül tót közigazgatás alá.

A nyugati tót vármegyék közül Pozsony vármegye három járás kivételével magyar imperium alatt marad, természetesen Pozsony városa is. Árva vármegye teljesen tót közigazgatás alá kerül. Hont vármegyéből két járás lesz a tótoké. Azonkívül Kopróna, Selmecbánya és Bőllábánya városok. Liptó vármegye teljesen tót közigazgatás alá kerül. Nógrádból két járás megy át a tótok kezére. Nyitra vármegyéből egy járás és Érsekújvár kivételével az egész megye tót közigazgatás alá kerül. Trencsén, Turóc és Zólyom vármegyéket a békekötésig teljesen átadjuk a tót közigazgatásnak. Gömörből négy járást adunk át, ezenkívül Nagyrőce és Jolava városokat.

A keleti tót vármegyék közül Sáros vármegyében egy járás a felsővízközi járás kivételével teljesen tót lesz a közigazgatás. Szepes vármegyét a gölnichányai járás és Gölnichánya város kivételével a tót közigazgatásnak adjuk át. Ungvárból csak a azobranci járás megy át tót közigazgatásba. Zemplén vármegyében a négy északi járás kerül tót imperium alá. Abaujvármegye teljes

egészében magyar közigazgatás alatt marad. Összesen hatvannégy járás kerül tót imperium alá.

A megállapodás szerint a városok közül Pozsony, Érsekújvár, Léva, Losonc, Rimaszombat, Dobosna, Gölnichánya Kassa, Ungvár és több más város marad magyar közigazgatás alatt. Tót imperium alá kerülnek: Bártfa, Késszeben, Éperjes, Késmárk, Szepesbela, Iglo, Récsahegy, Pöstyén, Sziláca és a Tatra nagy része.

Jászi Oszkár nemzetiségi miniszter a következőket mondta egy újságitónak:

— A tárgyalások ma is tovább folytak. Differenciák még vannak, ezekről tovább tárgyalunk. Ne gondolja a közvélemény, hogy a megegyezés máról-holnapra készen lehet, minthogy azt még a miniszttertanácsnak és a tót Nemzeti Tanács plénumának kell megbeszélni. Ilyenformán nyolc napnál hamarabb végleges döntés nem várható.

Diener-Dénes külügyi államtitkár az alkudozásokról így nyilatkozott:

— Az elvek terén sokkal kisebb nehézségek vannak, mint a kivitel körül. Még korántsem vagyunk készen, nagy munka vár még reánk, bár mindkét részről megvan a jóakarát.

Galántáról jelentik: A csehek ma reggel hét órakor bevonultak Lipótvárra és elfoglalták a vasuti állomást. Kassa Pál Máv. főellenőr, állomásfőnök családjával a helyén maradt. Az 1711. számú vonat, amely rengeleg menekültet és sok értéket szállított Budapest felé, feltartóztaták és nem engedték tovább. Lipótvárt a 72. és a 32. gyalogezred katonái védtek, azonban a túlerővel szemben képtelenek voltak megállni. A 32-es gyalogezred katonái Szeredre vonultak vissza. Szeredre, amely Galántától 12 és Lipótvártól 40 kilométernyire fekszik északra, Bertalanffy őrnagy emberrel védik. Ha ma nem kapnak erősítéseket, akkor Galánta megszállása biztosra vehető. Galántáról egymásután indulnak a menekülteket szállító vonatok.

Budapestről jelentik: Egyes lapok pozitív formában közöltek híreket a cseh-szlovák követel és a tót nemzeti tanács kiküldöttével folytatott tanácskozás eredményeiről, sőt már bizonyos geográfiai határokról is tudni vélnek. A melyekben megállapodás jött létre. Illetékes helyről felhatalmazták a Politikai Híradót annak a kijelentésére, hogy ezek a hírek nyilván egy hevenyészett előzetes tervezet kiszakított részei alapján kerültek bele a sajtóba és egyáltalában nem fedik a magyar kormány álláspontját.

Román közeledés a kormányhoz.

(A romániai szocialisták tiltakozása Erdély megszállása ellen.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A tótokkal való tárgyalások kedvező hatása a román kérdés megoldása tekintetében is jelentkezik. Román részről mutatkozik némi közeledés a kormányhoz és sok remény van arra, hogy az Aradon megszakított tárgyalásokat újra megkezdik. Minden valószínűség szerint dr. Maniu Gyula fog Jászival a román kérdés megoldása körül tárgyalni.

Bukarestből jelentik: A román kormány a mozgósítási parancsának kiadásakor a szociáldemokrata párt röpiratát adott ki, amelyben éles hangon állást foglal az erdélyi betörés terve ellen. Az állásfoglalás a következő fenitást tartalmazza:

— A román oligarchia újból elrendelete az általános mozgósítást! Minek? Az ellenség nem áll már román földön; elhagyta országunkat a forradalom kényszere alatt. Az uralkodó osztály hív benneteket újra fegyverbe azzal a kifogással, hogy valamennyiünknek küzdenünk kell erdélyi és bukovinai testvéreink felszabadítása érdekében. De bukovinai és erdélyi testvéreinket a forradalom felszabadította. Nincs szükség a mi beavatkozásunkra és a román oligarchiára. Ez az oligarchia nem vihet nektek egyebet, csak a reakciót és kizsákmányolást, mint ahogyan Besszarába népének sem adott egyebet. Az erdélyi románok már szabadok. Ezerszer szabadabbak, mint mi vagyunk! Nem szabad megengedni, hogy a magyarországi románok kivívott szabadságát Európa leggyalázatosabb oligarchiája tönkretelje.

A manifestumot a romániai szociáldemokrata-párt végrehajtó-bizottsága írta alá.

EGYESÜLET

(*) Kiskereskedők szervezkedése. Mi kiskereskedők sem maradhatunk a társadalomban szervezetlenül, mert akkor a teljes elpusztulásnak tesszük ki magunkat. Az öntudatos kiskereskedők a jövő héten dec. 5-én, csütörtökön este 6 órakor a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak helyiségében (Központi szálloda Salacz-utcai bejárat) megalakítják az aradi és aradmegyei szociáldemokrata kiskereskedők szövetségét. — A szervező-bizottság.

(*) Arad és aradvármegye öntudatos kisiparosaihoz! Megalakult szövetségünk első, legfontosabb feladatának tűzte ki, hogy a minden téren meilőzött, a háboruban pedig tönkrement kisiparosság anyagi helyzetének javításáért fog küzdeni. Ezt pedig csak úgy tudja eredményesen elvégezni, ha Arad város és megye minden öntudatos kisiparosa a szövetségbe lép. Felhívjuk kisiparos társainkat, hogy ösztálytudatosan szövetségünkbe tömörüljenek. Beiratkozni lehet vasárnap délután 3 órakor a szövetség helyiségében (Központi szálloda, Salacz-utcai bejárat.) Értessitjük a szövetség választmányi tagjait a fentjelzett klubban pontosan jelenjenek meg. Elvtársi üdvözléssel az elnökség.

Meghívás. A városi alkalmazottak országos szövetségének aradi csoportja december hó 1-én, vasárnap d. u. 3 órakor a városháza közgyűlési termében taggyűlést tart. A taggyűlésen a budapesti központ kiküldöttje előadást tart. Felhívjuk az összes tagokat, valamint az elemi, polgári és kereskedelmi iskolai tanárokat, hogy a gyűlésen megjelenjenek. — Az elnökség.

Sarkotics István és vezérkarának bűnei.

(Kétszáz ezer főből álló hadsereg szétszállesztése. — Magyar tisztek elsikkasztott memoranduma. — Haza akarták hozni Boszniából az őrlási haderőt.)

Nem kiáltunk: „Feszítsd meg!”-et mind azok felé, akik a háboruban szerepet játszottak mindaddig, amíg nem látjuk, hogy az illető bünyös mulasztást követett el. Ha igen, akkor kerüljön bírál elé és vegye el büntetését. A míg azonban tárgyalagos bizonyítékok nincsenek valaki ellen, addig nem kívánjuk a halálát.

Azonban kötelességünk olyan főbenjáró bűnöket leleplezni, amelyek elkövetői igen magas állásukban Magyarország legnagyobb elcsélségének bizonyultak. Kötelességünk a nyilvánosság elé állítani azokat a legmagasabb katonai méltóságokat, akik Magyarország el-

leni antipátiából, szántszándékosan úgy cselekedtek, hogy a magyar kormány most megvan fosztva minden katonai erőből és képtelen megvédeni az ország határait. Súlyos vádakat emelünk Sarkotics vezéreztetés és vezérkara, továbbá Mattanovich Ervin gyalogsági tábornok ellen, akik kétszázhetvenezer főből álló hadsereg felett rendelkeztek november 2-án és a Sarajevóban állomásozó magyar tisztek könyörgése ellenére szélnek eresztették ezt a hatalmas haderőt, amely szétszóródott, lezüllett és inkább átkára, mint hasznára vált az országnak.

Apollonio, a vezérkari főnök. — Izgalmas tiszti értekezlet.

Az események ott kezdődnek, hogy Sarkotics vezéreztetés, Bosznia-Hercegovina katonai parancsnoka és kormányzója, aki mindig horvát politikát tűzött és így meggyűlöltette a szerbek előtt a magvarságot, megbízta vezérkari főnökét, Apollonio ezredest, egy olasz származású embert, hogy november 2-án, tehát a forradalom kitörése után, hívja össze értekezletre a tiszteket és informálja őket a helyzetről. Megjegyzendő, hogy ekkor Bosznia-Hercegovinában kétszáz ezer főre tehető teljesen megbízható hadsereg állott, amelynek az volt a feladata, hogy a Drinát védje és ugyan-csak Bosznia felé közeledett Pflanzer-Baltin albániai hadserege, amelyet a tábornok Podgoricánál hűtlenül cserben hagyott, megszökött tőle és még most sem tudják, hol van?

Apollonio vezérkari főnök november 3-án összehívta a tisztikart, hogy a monarchia területén lejátszódott események után informálja őket és a parancsnokság nevében megjelölje a magatartásukat.

— Uraim! — mondotta az ezredes — a helyzet zavaros. Egyebet nem mondhatok, mint azt, hogy viselkedjenek férfiasan. Ha valaki a sapkájukról a rózsát le akarja venni, akkor utolsó csepp vérükkel is akadályozzák azt meg.

Ezt mondta egy ország rész legfőbb katonai hatalmasságának első tanácsadója november 3-án azoknak a tiszteknek, akik akkor már informálva voltak az eseményekről és akik elhatározták, hogy nem lesznek felesleges vérontásoknak az okozói.

— „Borzasztó helyzetbe hoz bennünket az ezredes ur — szólalt meg a vezérkari főnök kijelentése után egy Schall nevű kapitány. Csak nem kívánja tőlünk, hogy esetleg gyermekeket lövjünk le az utcákon, mert hát el lehetünk rá készülve, hogy a csőcselék soraiban, amely esetleg a sapkarózsák eltávolítását követeli, gyermekek is lesznek. Ezzel csak nem becstelentjük meg az életünket!”

— Ez az élet már úgy sem élet — válaszolt az ezredes.

— Önök az okai, hogy a dolgok ide fejlőd-

tek. — kiáltották többen az ezredes felé. Biztos tudomásunk van arról, hogy tízennégy nap előtt parancsot kapott ön, hogy a tisztek feleségeit és családtagjait küldesse el Bosznia-Hercegovinából. Miért nem tette meg? Miért nem informált bennünket a helyzetről?

— Nem akartam izgalmat kelteni a lakosság körében — válaszolt remegve a tisztikar előtt gyűlött ezredes, aki már látta, hogy a bajtársai válnak az intrikában, amelyekkel arra törekedett, hogy Sarkotics parancsára a szerb és más nemzetiségű lakosság ellen a horvátok javára használhassa fel azt az őrlási haderőt, amely a rendelkezésére állott.

— Mi lett a magyar tisztek memorandumával? Miért nem vitték haza bennünket az ország védelmére — hangzott az elkeseredett kiáltás a magyar tisztek részéről.

— Miféle memorandumról beszélnek az urak? — kérdezte az ezredes.

— Arról, amelyet átadtunk Mattanovich Ervin gyalogsági tábornoknak november 2-án, hogy Sarkotics elé juttassa.

— Semmit sem tudok erről a memorandumról — válaszolta Apollonio ezredes.

— Gyalázat, itt akarnak bennünket elveszteni és megakarják akadályozni, hogy megvédjük az országot.

A legnagyobb izgalommal oszlott szét a gyűlés. A tisztek felháborodva tárgyalták azt a perfidiát, amelylyel az osztrák tábornokok a magyar tisztek történelmi jelentőségű memorandumát elsikkasztották és amelynek az volt a célja, hogy az intakt, őrlási haderőt Magyarország határainak védelmére használhassák fel. Ebből az eljárásból kitűnt az a célzat, hogy Bécsben szándékosan hagyták védtelenül az ország határait s hogy a király, aki emez események lezajlása előtt néhány nappal fogadta Sarkoticsot, informálva volt a boszniai csapatok erősségéről és mégsem intézkedett, hogy a több száz ezer főnyi haderő bekerüljön az ország területére. Ugy látszik, átkarták játszani ezt a hadseregrészt is a horvátok kezére, hogy azt esetleg a szerbek ellen használják fel.

A Bosznia-Hercegovinában állomásozó tisztek idejekorán figyelmeztették Sarkoticsot a várható eseményekre, kérték és tanácsolták, hogy küldjék haza a megbízható csapatokat. Ez az örökké emlékeztető memorandum, amelyet az Aradi Közlönynek módjában van megismertetni, magyar fordításban a következőképpen hangzott:

„Vigyenek bennünket Magyarországra!”

„Kegyelmes Urunk! Ezen országokban levő valamennyi magyar tiszt és legénység nevében azt a kérelmet terjesztjük Kegyelmességed elé, hogy *bennünket ezen országokból azonnal vezényeljenek el* és a közös hadsereg, honvédség és népfelkelés valamennyi magyar tisztjét és legénységét magyarországi csapattestekhez vonatassák be.

— Mi ezen országokban tovább nem mint a rend fentartói, sem mint vendégek nem maradhatunk. Évszázados alapos agitáció minket, mint a szlávok ellenségét tüntetett fel, ezért ha legfelsőbb helyről kívánatosnak látják egy szláv államnak zavartalan alapítását, úgy teljesen téves bennünket bármilyen minőségben is itt tartani.

— Vendégeknek nem tekinthetjük magunkat, mert az alakulásban levő délszláv államok egyhangulag és ünnepelesen oda nyilatkoznak, hogy ők sem velünk, sem osztrák-német bajtársainkkal semmi közösséget nem vállalnak.

— Mi mint egy minden polgári jogra törekvő nép gyermekei — változatlan hűséggel koronázott királyunk iránt — akik a délszláv államoknak legfelsőbb helyről is elismert államalkotási jogát értékelni és nagyra becsülni tudjuk, nem tartjuk a magyar nép jellemével összeegyeztethetőnek, hogy mi ma azoknak az országoknak a jelvényeit, színeit, amelyek ellenséges érülettel viseltetnek irántunk, azon jelvények mellett viseljük, amelyek a királyhoz és hazához való hűségünknek — szimbólumai. Éppen ezért felő, hogy mi pusztán jelenlétünkkel okot szolgáltatunk összeütközésekre és utcai csatápatákra, aminek következményei — tekintetbe véve a nép jelenlegi izgatott hangulatát és a keleti nép könnyen izguló vérmérsékletét, kiszámíthatatlanok.

— Nem a kritika hangját, hanem a szolgálati szabályzatban előírt lehetőséget választottuk, hogy figyelmeztessünk, miszerint a magyar és német-osztrák katonáknak a határon és ez országok belsejében való alkalmazása több veszélyt rejt magában, mint amennyi haszonnal kecsegtet.

— Mialatt odahaza a hazai rög veszélyben van, mialatt királyunk trónja még mindig ellenséges tömegektől van körülvéve, mialatt az fenyeget, hogy mindenünk tönkremegy odahaza, addig a mi hazánkfial itt olyan határt védjenek meg egy olyan ellenséggel szemben, aki elfogadott szerződés alapján vonul ide be, egy olyan *ellenséggel szemben*, akit az itteni lakosság sóvárogva vár? Mi mentjük meg emez országrészek szociális rendjét, mi, akik, ha kisebb csoportokban jelenünk meg az utcán, ki vagyunk téve a lakosság támadásának?

— Vajjon teljesíthetjük-e itt a nekünk szánt feladatot, mikor szívünk tele van hazaszeretettel és királyhűséggel.

— *Ebben a konfliktusban, a nemzeti kérdések eme megoldhatatlan tömkelegében mi és német-osztrák bajtársaink árva és védtelenek vagyunk.*

Nem a rég mult történelemre, hanem csak a mostani háborúra akarunk utalni. Ezer és ezer eset bizonyítja, hogy mi magyarok mint férfiak tudunk meghalni hazáért és királyért, ma a veszély órájában még inkább mint bármikor . . .

— Fel kell azonban vetni azt a kérdést, hogy mi itt megállhatjuk-e a helyünket és va-

jon a nekünk szánt szerep betöltésére egyáltalában alkalmasak vagyunk-e?

— Kötelességünk rámutatni arra, hogy egy a magyarok, mint a német-osztrákok ezekre az országokra és ezekben az országokban lakó magyarokra és német-osztrákokra rettentő veszedelemet jelentenek az esetben, ha a közeledő ellenséggel szembe kellene szállanunk. A nép haragja nemcsak a katonák legyilkolásában keresne kielégülést, hanem bosszúért kiáltana az itt lakó magyarok és német-osztrákok irányában is.

— *Szem előtt tartva a királynak és hazának tartott eskümet, kérjük, hogy azonnal küldjenek haza bennünket.*

— Mert míg ezer sebből vérző hazánk határain még mindig fegyveres ellenség akar betörni, míg a most kialakuló nemzeti államok, az entente bujtogatására készülődnek, hogy széttepiék országunkat, addig mi itt nem állunk a megfelelő helyen, mert itt nem várunk sem a fegyverek dicsősége, sem pedig az évekig tartott harc után összetörni készülő embernek kijáró becsület.

— Kegyelmes urunk! Évekkel ezelőtt férfi becsülettel, tiszta csillogó pajzsokkal követtük a király hívó szavát és mint hű férfiak vonultunk hadba. Ezt a tiszta pajzsot mocsoktalanul akarjuk most hazavinni, testtel és lélekkel akarjuk a trónt védeni és ha a sors azt kívánja, akkor a hazai rög védelmében utolsó csöpp vérünket is ontani akarjuk. Ha a legtisztább hazaszeretetre, ha a leglángolóbb királyhűségre az a sors vár, amelytől költőink feltették a nemzetet, akkor ott akarunk lenni, ahol egy egész nemzet száll a sírba. Ott van a mi helyünk!

— Kegyelmes urunk! A sok megpróbáltatást elszenvedett katona szívéhez szólunk, a mely szív ugyanazért a szent ügyért dobog, mint a mienk. Kérjük, hogy hallgasson meg bennünket katonákat, hogy lobogó hazaszeretetünket és alattvalói hűségünket ott áldozzuk fel, ahol még ezzel használhatunk, nehogy itt, alkalmatlan helyen a szent tűzek elégecsék a szívünket.

— Kérjük Excellenciádat, döntsön sürgősen. A világtörténelem óriási léptekkel rohan és minden órával növekszik a veszély itt és odáát, minden órával növekszik aggodalmunk a mielnk miatt és megbénítja erőnket, melyet oly feladat teljesítésére akarnak itt felhasználni, amelyet nem értünk meg, amelyet teljesíteni nem tudunk.

Éjjel, oszondban . . .

A tisztkar Mattanovich gyalogsági tábornoknak, Sarkotics vezérezredes helyettesének adták át az emlékiratot, amelyet állítólag elikkasztottak.

Azonban ugylátszik, hogy Apollonio ezredes, vezérkari főnök ur mégis tudomással bírt annak tartalmáról és egy kissé gondolkodába esett. Kénytelen volt belátni, hogy mennyire igazuk volt a tiszteknek, amikor kijelentették, hogy az osztrák-német armádia helyzete tarthatatlan Bosznia-Hercegovinában.

November 4-én megparancsolta az ezredes egy mérnökkari századosnak, hogy *éjjel oszondban távoztassa el a közös hadsereg címerét az összes katonai épületekről.*

— Nappal raktam fel a cimereket, nappal fogom azokat eltávolítani, de kijelentetem,

hogy későn jutott eszükbe az uraknak. Nem az éjjel a fontos.

Az események csakugyan óriási léptekkel közeledtek. Sarkotics vezérezredes és Apollonio ezredes, vezérkari főnök ur és az egész vezérkar november 6-ára virradó éjjel megszökött Szerajevóból és Bosznabrodában letartóztatták őket.

Másnap a hatalmas hadsereg, amelyet vezetői csufosan cserben hagytak, kezdett felbomlani. A katonák megindultak hazájuk felé. Egyrésztük Horvátországba került, ott lefegyverezték őket, nagyobb részük átvágta magát a zöld káderen és az ország határán szétszóródott.

Legyünk magyarok!

(Levél a szerkesztőséghez.)

Tekintetes Szerkesztőség! Elvonult emberként élek és figyelem az élet nagy vásznán zajló eseményeket. Még csak azt sem mondhatnám, hogy tulzottan sovíniszta vagyok, mégis feltűnik nekem valami, amit nem hagyhatok szó nélkül. Polyton hallom ezt a tételt: a népek önrendelkezési joga! s csakugyan körülöttünk minden nemzet rendelkezik önmagával és — velünk!

Ne értsen félre senki. En is elismerem a magyarországi nemzetségek nemzeti jogait, de ugyanakkor keresem és követelem a magyarság nemzeti jogait is. Vagy csak mi tagadjuk meg ma, midőn a nacionalizmus soha nem remélt virágzásba szökkent mindenütt, a mi magyar érzéseinket? Csak mi nézzük Krisztusi mártíromsággal, hogy minden régi és új állam polgárai a legsovínisztább életet akarják élni s nekünk ne legyen szabad sovén magyar gondolkozással nézni a mi kis világunkat?

Megdöbbenve észlelem, hogy nálunk valószággal közszellem kezd lenni a nemzetköziség s bűnül rójják fel, ha valaki a magyar nacionalizmus szószólója. Mutasson most bárki Európában egyetlen nemzetet, mely nem nacionalista irányu intézkedéseket tesz! O körülöttünk élő kis nemzetekről nem is szólok. Itt minden tulzó áramlatot meg tudok érteni, de nézzük Franciaországot, amelynek minden rendi és rangu lakossága — a nők különösen — tombolva követelik Németország tönkretételét s a francia szellem érvényesülését otthon és külvilágban. Olaszország tűzrel-vassal nyomja minden mozgalmat, mely a nemzetközi szövetek felállítását tervezi s mohó vágyval akarja bekebelezni fél — Jugoszláviát. A orosz nemzetköziséget egyesült erővel kész levéni Európa és Amerika, mert fél, hogy az orosz bolsevikizmus, mely a kozmopolita világrend tulzott formája, teljesen megfojtja a nacionalizmust.

Mikor így érez és gondolkozik az egész világ: csak nekünk ne legyen szabad érvényesíteni a nacionalizmusunknak? Mi ne mondhassuk ki szabadon és bátrul véleményünket a magyar föld integritásáról? Csak nekünk kell meghunyászkodottan respektálni mások érzékenységét s tömjénezni idegen nemzeti érte-
seknek a saját nemzeti ideáljaink rovására?

Ma holnap szökevény kezdjük ezervek bilkeségünket: azt, hogy magyarok vagyunk!

Ez még sincs jól így! Ne adjuk oda magunkat egészen idegen törekvések gyáva szolgálainak s igyekezzünk mi is a mi nemzeti gondolatunkat hirdetni s azoknak az új idők szellemében új tartalmat adni.

B. M.

Az előzetes békekonferencián nem vesznek részt delegátusaink.

(Amerika a központi hatalmakért.)

Gemből jelentik: A *Temps* azt a hírt közli, hogy a központi hatalmaknak az előző béke megkötésére kiküldendő delegátusai nem fogtak résztvenni a párisi konferencián, hanem csak értesteni fogják őket a határozatról.

Rotterdamból jelentik: Clemenceau Lloyd George-zsal és az angol kormány többi tagjával nemcsak a békekonferencia kérdéseiről fog tanácskozni, hanem arról is, minő intézkedést tegyenek a szövetségesek Vilmos császárt illetően.

Berlinből jelentik: A Züricher Morgenpost jelenti Newyoradól: Nagy feltűnést keltett ott *Reedfield* államtitkár egy nyilatkozata, aki az egész világ szabadságát proklamálta és felszólította az amerikai gyárosokat, hogy ne csak a szövetségeseknek, hanem a semlegeseknek is a központi hatalmaknak is adjanak igazságos és szabad lehetőséget gyáraik felépítésére és földjeik megművelésére.

Gemből jelentik: A Humanite írja: A háborús uszítókkal és nyereszkesekkel való leszámolást végre Franciaországnak is meg kell kezdeni.

Párisból jelentik: A kamara ülésén a szociálisták tiltakoztak a cenzura ellen és a munkások jogainak haladéktalan visszaállítását követelik.

MŰVÉSZET.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap: Frici, színmű. A kávécsarnok. Életkép. A nagybácsi, vígjáték.

Csütörtökön, december 5-én: Művészest. Szép Galathea, operette. Az aradi színház énekesszemélyzetének hangversenye.

Szombaton, december 7-én: Művészest. Férj az ajtó előtt, Offenbach-operette. Az aradi színház énekesszemélyzetének hangversenye.

Vasárnap, december 8-án: Művészest. Férj az ajtó előtt, Offenbach-operette. Az aradi színház énekesszemélyzetének hangversenye.

* **Heti műsor.** Vasárnap d. u. Sztambul rózsája. Vasárnap este Hejehuja báró Gömörivel. Hétfőn este: Hejehuja báró Gömörivel. Kedden este: Hejehuja báró Baricscsal. Szerda este: Hejehuja báró Baricscsal. Csütörtök este: II. József császár. Péntek este: II. József császár. Szombat délután: Mágna Miska. Szombat este: II. József császár.

* **Hejehuja báró szerepszerével** ment ma a színházban. A címszerepet a mai előadásban Gömör László vette át Barics Gyulától. Szép éneke és közvetlen játéka neki is meghozta a sikert. A közönség sokat tapsolt a többi szereplőnek is, különösen Horváth Mincinek és Győző Alfrédnek. A kisebb szereplők között feltűnt Benes Tusi, egy fiatal fejlődő talentuma leány, kit naíva szerepekben többször is sikerrel szerepeltethet a színház igazgatója.

* **Premier a Modern Színházban.** Három egyfelvonásos kis darabot mutatott be a Modern Színházban az este az aradi színház művészgárdája. Suderman Fricike című színművében Kiefer Lujza, Matolcsyné, Forgács, Földes és Lugossy elsőrangú alakítást nyújtottak. Majd Karinthy tréfáit: A nagybácsit kaptatja végig a közönség. Ebben Földes jóízű humorra, Forgács és Lugossy stilszerű játéka nagy sikert aratott. Az est clujja, Szép Ernő *Kávécsarnok* című életképe volt, melyben L. Kiss Mariska, Forgács és Matolcsiné hangoszerűséget keltettek. A bájos kis darab és pompás előadás jókedvre hangolták a tapsokkal nem lakozható közönséget.

* **A Modern Színház vasárnapi előadása.** Ma vasárnap megismétlik a Modern Színházban a tegnap bemutatott nagysikerű ujdonságokat. Frici, A nagybácsi és Kávécsarnok kerülnek ma is színre a Salacz-utcai színházban, ahol nap-nap után nagyobb közönség szórakozik a pompás előadásokon. Pénztár délelőtt 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig. Az előadás fél 8 órakor kezdődik. A jövő héten három művésztét rendez a Modern Színház. Csütörtökön Szép Galathea, szombaton és vasárnap Férj az ajtó előtt, Offenbach-operette kerül színre, ezenkívül az énekesszemélyzet művész-estét rendez.

* **A színházi iroda híre.** Holnap, vasárnap este Hejehuja báró operette Barics szerepében Gömör Lászlóval.

* **Fregoli Retta** mai előadására jegyek még kaphatók déli 12 óráig *Oláh Sándor* napirkereskedésében, délután és este az előadások megkezdése előtt a kulturpalota pénztáránál.

Heltai — az Alfonz ur.

(„Mignonnak vendége van.”)

Erősen megviselt, szomorú állapotban sárga-lódó szép Magyarország érdeklődésének homlokterébe szökött fel a demokratikus átalakulás ragyogóan szép hajnalán egy sápadt, borotvált arcú főhadnagy: Heltai Viktor. Balszemén monokli üvege fénylett; de a sugártörés fényét elhomályosította az a lázas fény, mely Heltai Viktor főhadnagy két szeméből állandóan kisugárzott. Ez a ragyogó szemű főhadnagy (nem lehetetlen, hogy atropint csepegtetett a pupillájára, attól tárgult úgy ki és ragyogott folyton), megszállottan bátor és biztos fellépésével, a szélhámosok sima és simulékony modorával, szinte ábrándnak tetsző terveinek ékesszóló előadásával akkor, mikor minden demokratikus szólásmondás készpénznek számított, amikor az ország szíve lázas izgalomban lüktetett és akik az ország sorsának intézésében résztvettek, rajongó lelkesedéssel és bizony nagy adag jóhiszeműséggel mindenkit becsületesnek tartottak, aki nagy hangon annak vallotta magát, — képes volt Fényes Lászlót, ezt az élelétásu embert is elkápráztatni.

Fényes László, a nemzetőrséget szervezett kormánybiztosnak nagyon megtetszett Heltai Viktor főhadnagy nagy terve: különítményt szervez, mellyel-kiveri a cseh bandákat, akik Nyugatmagyarországot nyugtalanították.

Nagyösszegű pénzek vándoroltak a fess, snájdig Heltai főhadnagy zsebébe és a szervezett „tengerészkülönítmény” élén a mellén viselt dekorációkkal fölékesített főhadnagy végigsiklott, végig táncolt, sőt végig bukfencezett hirtelen, pár hét alatt, olyan karriért, amint a sorsnak kiválasztott kegyeltjei sem futhatnak be.

Amikor a szolgaság láncát végre sikerült letépnie magunkról és mint szabad nép, fordíthatuk nyílt homlokunkat a még mindig dúló zivataros fürgeteg felé: Heltai Viktor főhadnagy felbukkant. Hirtelen lendülettel Budapest városparancsnokává léptette elő magát és hűledezve igazodott minden tényező a városparancsnok parancsai szerint.

Azután következtek Heltai részéről a szédületes halálugrások: fosztogatta a hajók kincseit: fosztogatta a vágmenti városokat; csalt és rabolt és raboltatott magán- és közvagyon; szervezett bandavezér létté „gazdasági hivatal”-t is létesített és annak vezetésével, testvéri érzéssel, a testvérét hita meg. Engedte, hogy körülötte mindenki lophasson, mert hiszen a legtöbbet ő lopta el. A Mátyásföldön puba meleg fészket rakott és ott elhelyezte a Mignon-ját, a kedvesét, egy,

szőkehajú karcsú leányt, akinek lekötöleztette volt, mert a leány, a hűséges tettestárs, részese volt azoknak a bűnöknek, melyeket a szédületes pályát megfutott főhadnagy elkövetett.

Még mindig bukfencezik a szavakkal Heltai. Még mindig veri a mellét a rendőrségi fogház cellájában és még mindig hiszi, hogy a nagy hangnak kelete van. Még mindig rezonál, még mindig azt kiabálja: tisztí becsületesemmel...

A háború elején Pécsen szolgált, a hatodik gyalogezredben. Valami könnyebb sebesüléssel elküldték kórházba, ahonnan, mint lábadozót a pécsi pótászlóaljhoz vezényelték. Amint megérkezett Pécsre, tiszt-társai társaságában fölkereste a kávéházat. Kedélyes, jómodoru tiszt ur volt a főhadnagy ur, csak kevés volt a pénze. Senkinek sem tűnt ez föl; sem a társainak, sem a polgári egyéneknek, akik Heltai Viktor főhadnagy ur ismeretségét megszerezték. Mindenki elhítte a kávéházban, hogy a „fővárosi tisztviselő”-ből lett katonatisztnek „standesgemäss” kell élnie és így ekstravagáns szórakozásokra nem futja a „Hinterlands-Gage”-ből.

Heltai főhadnagy meglegedett az uzsonna-kávéval és ha akadt „gyöngye” parthie, nekiült a kártya-asztalnak is, nem nagy pénzeket kockáztatva Gringenieur cifra kártyáira. Közben könnyed charme-mal elelejtegetett egy-egy szót a multjáról: fővárosi tisztviselő, Heltai Ferenc, a nagy főpolgármester a nagybátyja volt; a háború hivatalban érte, ahonnan egyenesen a harcra vonult, édes hazánk védelmére.

(Rebesgették, hogy közben, mint letört ember: könyvgöngyök, később valamelyik „lokál”-ban parterre-táncos, sőt az egyik orfeumban a Mignon-kettős egyik artistája volt. A jobban értesültek azonban úgy tudták, hogy csak táncolt, de artistikum nélkül, műkedvelésből, mint „bőlgvek öröme.”)

Egy szép napon Karcsu, lence terméti, bab-könyvű selvembe öltözött, szőkehajú baba kíséretében jelent meg a hatos tisztek rendes társaságában. A tartalékos fiatal tisztek, akiket annyira kikoplaltatott a front, az ifjúság mohóságával fogadták társuk társát, akit Heltai főhadnagy diszkrétül vigyorgó nevetéssel csak így mutatott be társainak: „A tyukom.”

A fiatal tiszt urak azonban mosolygó arccal mutatkoztak be a szép leánynak, aki szívesen fogadta a hódolást és kiszámított szerénységgel beszélgetett, erős galíciai kiejtéssel racsolva. A fáradhatlan Heltai főhadnagy folyton szállította a „tyuk”-jának azokat, akiket bemutatni akart neki, nehogy unatkozzék.

Amint a szőke hölgy megérkezett, Heltai főhadnagy már merészebb kártyajátékokba is belemerészkedett. Hirtelen megszaporodott a pénze. A kis baba, a tyuk, akit Mignon-nak szólított, mind nagyobb körű ismeretségre tett szert. Heltai Viktor főhadnagynak pedig ebben az arányban erősödött a vagyoni módja, úgy, hogy mire háromhavi Pécsen való időzés után Budapestre távozott: teljesen új extra ekvipázzsal töltötte meg a málhás kosrát. A szálloda portása, ahol Mignon megszállott, — suttogva beszélt, hogy a főhadnagy ur mindig megkérdezte: van-e valaki önérvényesítésnél. És ha Mignonnak vendége volt, Heltai főhadnagy nyugodtan sétált a siklósi úton tovább és megvárta a portás avizóját: Mignon egyedül van...

Heltai Viktor főhadnagy a budapesti rendőrség előtt büszkén erősítette a vallomását: tisztí becsületesemmel mondom! (P. 4.)

Budapestről jelentik: Heltai Viktort ma délelőtt újból kihallgatták a rendőrségen. Délután átkísérték az ügyvédség fogházába.

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi államügyészség több lopás és zsarolás miatt letartóztatta a Heltai-affér egyik szereplőjét. Vágó-Wilhelm Jenő fényképészt, aki november 6-án a tengerészekkel együtt fosztogatott. Másfél óra alatt 160 ezer koronát harcolt össze. A tengerészeknek kétszáz korona napidíjat fizetett. Miután a várost kirabolta, azzal tért vissza Budapestre, hogy Szabadszálláson minden csendes. Ez igaz is, mert amikor a tengerészek oda megérkeztek, már nyugalom volt. Vágót Budapestre kísérték.

Jánossy államtitkár a közigazgatás reformjáról.

(Megszűnik a virilizmus. — Nem lesz főispán — Az összes városi tisztviselőket a kormány nevezi ki. — A közgyűlés maga választja az elnökét.)

Jánossy Zoltán belügyi államtitkár ma hosszasan nyilatkozott az Aradi Közlöny budapesti munkatársa előtt a közigazgatás reformjáról. Érdekes nyilatkozata így hangzik:

— Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy a közigazgatás reformjának előkészítésére irányuló intézkedések még nem történtek meg, a jövő héten lesz ebben az ügyben egy ankét, amelyen a belügyminisztérium referensei vesznek részt. Amit itt elmondok, az csak az én magánvéleményem, magától értetődik természetesen, hogy igyekezni fogok álláspontomnak a kérdéssel foglalkozó urakat is megnyerni.

— A magyar közigazgatás gyökeres és a mai demokratikus átalakuláshoz méltó reformra szorul. A demokráciának érvényesülni kell az egész vonalon. Ebből következik, hogy a mikor az összeférhetetlenséget a legszigorúbban kell megállapítanunk és a városi tisztviselőket a legerélyesebben el kell tiltanunk használat magánvállalatokban való bármiféle szerepléstől is, ugyanakkor olyan fizetést kell biztosítani a városi tisztviselő részére, amelyből azok gondtalanul megélhetnek.

— A törvényhatósági bizottságoknak és a képviselőtestületeknek a nép képviselőit kell lenniük. A közgyűlési teremben csak annak szabad ülni, akit a nép küld oda. Ebből következik, hogy a virilizmust, amely ellenkezik a demokratikus világelfogással, végképen meg kell szüntetni. Ki kell mondani, hogy az, aki bármiféle szerződésben is van a várossal, a képviselőtestület tagjává nem választható meg. Az én véleményem szerint a városi tisztviselők szavazati joggal és tanácskozási joggal csak akkor bírhatnak, ha őket mint közgyűlési tagokat külön megválasztották.

— Én egyébként a közgyűlést olyannak szeretném látni, mint amilyen a parlament lesz. A közgyűlés maga választja az elnökét, mert a polgármester felelősséggel tartozván a közgyűlésnek, annak tanácskozásait nem is vezetheti. És a városi életben a jövőben csak a közgyűlési elnök lenne az egyetlen választott személy. A városi tisztviselőket kivétel nélkül a kormány nevezné ki, ami által a főispáni állás feleslegessé válik és az én véleményem az, hogy az elkövetkező magyar közigazgatásban főispánra szükség nem lesz.

— A közigazgatást államosítani kell. Az új választói jog alapján összeülő új törvényhatóság és képviselőtestület megalakulásával meg fognak szűnni a határidőre választott képviselők mandátumai is. Erről külön rendelet fog intézkedni. Természetes, hogy a tisztviselők nyugdíj- és egyéb igényei érintetlenül fennmaradnak. Ezekre a helyekre az új tisztviselőket, ideértve a polgármestert is, a kormány fogja kinevezni, de az összes városi tisztviselők egy státusba tartoznak majd és nem áll elő az az állapot, hogy az egyik városban a teljesen azonos munkakört betöltő tisztviselőnek kevesebb, vagy több lesz a fizetése, mint a másik városban.

— A közgyűlésnek az eddiginél tágabb hatásköre lesz. A tisztviselők fizetését az állam adja, de ezért a városok semmiféle ellenszolgáltatást nem tartoznak fizetni, hiszen a városok polgárai fizetnek adót az államnak és ebből az adóból fizetik majd a tisztviselőket. Fontos szerepük lesz a tisztviselők körében alakított bizalmi tanácsnak, a belügyminisztérium illetékes osztálya kinevezéseknél és áthelyezéseknél csak a bizalmiférfiak véleményének meghallgatása után járhat el. — Mert szolgálati érdekből városi tisztviselőket át lehet helyezni egyik városból a másikba,

de mindig csak akkor, ha ezt az áthelyezést a bizalmiférfiak szükségesnek találják. Az előléptetés automatikus lesz, a tisztviselők fegyelmi ügyében tisztviselőkből alakult független fegyelmi bíróság dönt, a demokratikus követelményeknek megfelelően. A szolgálati pragmatika is demokratikus alapon fog elkészülni.

— A városi tanács hatáskörébe a jövőben csak az adminisztrációs ügyek tartoznak, a városok vagyonkezelését függetlenül a tanácstól gazdaságilag képzett szakemberek végzik majd el. Mindez természetesen a közgyűlés legteljesebb ellenőrzése mellett történik.

A kormánybiztos a rémhírekről.

(Osend és nyugalom lesz vasárnap Aradon.)

A városban napok óta különféle rémhírek terjedtek el arról, hogy vasárnap, a gyulafehérvári román nemzetgyűlés napján Aradon nagy szabású tüntető felvonulása lesz a románoknak és a rémhír terjesztők nem szűkölködtek fantáziájuk vadvirágával, amikor borzalmas rendezavarásokat is helyeztek kilátásba. Ma a városban az emberek alig beszéltek másról, mint a holnapi nagy tüntetésekről és ezért különösen nagy értékkel és fontossággal bír Varjassy Lajos dr. kormánybiztos alábbi nyilatkozata, amely határozottan megcáfolja ezeket a híreket és kikel a rémhírterjesztők ellen. A kormánybiztos a következőket mondotta az „Aradi Közlöny” munkatársának:

— Nagyon kérem a sajtót, hogy a legnagyobb eréllyel igyekezzék a rémhírterjesztők veszedelmes munkáját ellensúlyozni: mert felelőtlen emberek szájából állandóan olyan hírek kelnek szárnyra, amelyek hosszú ideig képesek izgalomban tartani a város és a környék polgárságát. Én már intézkedtem, hogy a rendőrség kinyomozza a rémhírek terjesztőit, akikkel szemben a legnagyobb szigorúsággal fogok eljárni.

A románok holnapi tüntető felvonulásáról szóló hír is az ilyen rémhírek közé tartozik, amelynek semmi alapja nincs. Éppen most jelentete nekem a Comité, hogy ők nemcsak nem tudnak felvonulásról, hanem a maguk részéről egyenesen garantálják, hogy semmiféle felvonulás a románok részéről nem lesz.

— A zavargásokról szóló hírek csak a rémlátó emberek fantáziájában teremhettek meg. Semmi okunk sincs arra, hogy zavargásoktól féljünk. Nagy és megbízható karhatalmi erő áll a hatóság rendelkezésére gépfegyverekkel és páncélos autómobilokkal, amelyek minden rendbontó törekvésnek elejét tudják venni. Egyébként is zavargásokról már azért sem lehet szó, mert nincsenek, akik zavargást akarjanak rendezni. A szervezett munkásság a legnagyobb odaadással a közrend biztosításának érdekében dolgozik, a városi polgárság nem szándékozik rendezavarásokat előidézni, a románság nyugodtságát pedig maga a Román Nemzeti Comité garantálja.

— Egyedül a szerb Nemzeti Tanács fog kisebb felvonulást tartani, amelynek — ismervén az aradi szerb elemek abszolút komolyságát — igazán nem lehet rendezavaró jelleggel tulajdonítani. A szerbek a szerb tisztok tiszteletére társasébelet fognak rendezni s ezt megelőzően istentisztelet lesz a szerb templomban. Ide fog felvonulni a szerbek menete. Ezt is csak azért tartom célszerűnek megemlíteni, nehogy a rémhírterjesztők által felízgatott fantáziák a szerbek felvonulásában valamilyen ellenséges szándéku mozgalmat lásson.

Az aradi katonai állomásparancsnokságon.

Dobák ezredes a karhatalmi erő szervezéséről

Az Erzsébet Királyné-Köruti polgári leányiskolában van Dobák ezredes főhadiszállása, ahol a közvédelem szervezésének nagy munkáját intézik. Itt van a magyar katonai állomásparancsnokság, ez az új szervezet, amely ezernyi akadályok között azon fáradozik most, hogy a forradalom viharában szétment magyar hadsereget ismét olyan szervvé fejlessze, amely garanciájává válhatik a közrendnek és oszlopvá a belső viszonyok konszolidálásának. Ez herculesi munkát és hatalmas energiát tesz szükségessé és ennek a nagy munkának színhelye most az állomásparancsnokság épülete.

Az épület előtt katonai autók állanak, egyik jön, a másik megy siető nemzeti színű kokárdás tisztekkel. A folyosókon nagy élénkség uralkodik és a szobákban szól a telefon. Reggeltől estig és estétől reggelig folyik a munka, a szervezés nagy munkája.

Dobák ezredes fáradhatatlan agilitása hatja át az egész hivatalt. Itt nem szűnt meg a fegyelem, itt nem látszik a forradalom anarchisztikus rombolása. Mindenki a helyén van az utolsó ordonánctól kezdve, a parancsnokig. A parancsokat szó nélkül teljesítik, a rend teljes, a fegyelem imponáló és mégis az új idők demokratikus szelleme érzik az épület falai között.

Az állomásparancsnok egész nap a hivatalában van. Szobájában ki-bejárnak a tisztek, akik a jelentéseket hozzák s az ezredes minden ügyben maga intézkedik. Hivatalában felkerestük Dobák ezredest, aki a következőket mondta munkatársunknak:

— Most minden erőnkkel azon dolgozunk, hogy a közrend fenntartására a karhatalmat megszervezzük. Ez a munka szerintem most a legfontosabb, mert a közrend fenntartása egyedüli biztosítéka a békés fejlődés lehetőségének. Nem hadsereget akarunk szervezni, hanem egy intézményt szándékszunk létesíteni, — amely sajnos felhomlott — gerincét minden állam rendjének: a karhatalmi erőt. Ha ez nincs, akkor nincs hatalma a kormánynak, amely fegyveres hatalom nélkül a legdemokratikusabb rendeleteket sem tudja végrehajtani.

— Hogyan gondolja ezredes ur ennek a karhatalmi erőnek rövid időn belül való megszervezését? — kérdeztük.

— Ez menni fog, sőt kijelenthetem, hogy a karhatalmi erő megszervezésének biztos alapjai már is le vannak rakva. Már is rendelkezésemre áll annyi erő, amellyel biztosítani tudom Aradon és a megyében a közrendet. Ez a karhatalmi erő most nagy értékkel növekedett, miután a tisztizászlóalj napról-napra nagyobb létszámmal növekszik.

— A nép körében a háború alatt természetesen nagyon unszimpatikusá vált a katonaság s ez most megérzik abban is, hogy a behívott fiatalabb korosztály jelentkezése nem történik teljes mértékben. Azonban rövidesen ráfognak jönni, hogy közfegyelem és karhatalom nélkül nem létezik állami rend és lassacskán ki fog fejlődni ez a szervezet olyanra, amilyenre mi azt fejleszteni akarjuk. Később pedig, amikor megfelelő keret már rendelkezésünkre fog állni, már a karhatalom erejével is be lehet vonni az embereket a katonaság keretébe. Én megvagyok arról győződve, hogy egész rövid időn belül fegyverezett katonaság fog ügyelni az ország közbiztonságára.

HIREK.

„Paris — a világosság városa.”

(Francia újságíró előadása Budapesten.)

Budapestről jelentik: Gaston Richard francia hírlapíró, a *Petit Parisien* haditudósítója szombat este tartotta meg előadását az új városháza nagytermében, amelyet zsúfolásig megtöltött az előkelő hallgató közönség. A közönség sorában ott voltak Károlyi Mihály miniszterelnök, Buza Barna, Lovász Márton, Berinkey Dénes és Bartha Albert miniszterek, Hock János, a Nemzeti Tanács elnöke, Bárczy István főpolgármester és még igen sokan a közélet nevezetességei közül.

Az előadót Lovász Márton mutatta be.

— Bemutatom önöknek — mondotta — a legismertebb francia újságírók egyikét, a háború egyik közismert haditudósítóját, aki elsőnek jött el hozzánk, hogy a *Petit Parisien* és azon keresztül az egész világot informálja arról, amit itt lát és hall.

A felolvasás címe ez volt: *Láttam Páriszt élni.*

Az előadó végigszóltatta hallgatóit a világosság városának nem az előkelő negyedein, hanem a külvárosokon, ahol a francia nép él, lakik és dolgozik. Az előadás tulajdonképpen feszitelen csevegés volt, derűs és komoly jelenetek sorozata. Megindító szavakkal ecsefelte a háborús francia főváros szenvedéseit. Szavai mély hatást tettek a közönségre.

Az előadás végeztével Lovász Kultusz-miniszter mondott köszönetet az előadónak.

— Vád alá helyezik a volt uralkodó család tagjait. Bécsből jelentik: Déli lapok állítólag megbízható forrásból azt az értesülést szerezték, hogy illetékes helyen komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a volt uralkodó család tagjait, főként Frigyes és Ferenc Szalvátor főherceget, esetleg a volt császárt is vád alá helyezik. Ha a terv valóra válik, akkor az egyes hadseregparancsnokok és a régi kormányok tagjai is vád alá kerülnek.

— Megalakult a magyarországi szerb kormány. Zomborból jelentik: A zombori szerb nemzeti tanács tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy elszakad Magyarországtól és a Bácska, Bánát és Baranya—Ujvidék székhellyel külön vajdasággá alakul. Ez az alakulat mindjárt kormányt is alakított. Miniszterelnök és belügyminiszter lett dr. Sallosevics János zombori ügyvéd, közéleti vezető miniszter pedig Popovics Koszta volt zombori aljegyző, a zombori közéleti vezető kormánybiztos helyettese. Ezek a hírek azonban megerősítésre szorulnak.

— Hohenzollern Vilmos lemondása. Berlinből jelentik: Híre jár, hogy a diplomáciai szolgálat egy tisztviselőjét néhány nappal ezelőtt a császárhoz küldték a végből, hogy a lemondó okiratot elhozza. A császár eredetileg másik szövegtervezetet tartott készen, amely azonban nem látszott alkalmasnak és végre a lemondó okirat most közölt szövegében állapodtak meg. A lemondási okirat írógéppel, a császárnak dombornyomású címerével ellátott papíron van írva. II. Vilmos ismert hosszúságú manupropriójával írta alá a lemondó okiratot.

Berlinből jelentik: Dróttalan távirat jelent Londonból, hogy a szövetségesek formai még nem kérték Vilmos császár kiadása, már előkészítették ezt a lépést.

— Greén főkapitány szabadságon. Greén Nándor főkapitány, aki — mint ismeretes — már beterveztette nyugdíjaztatása iránti kérvényét, hat heti szabadságot kért. A tanács mai ülésén teljesítette a főkapitány kérelmét. Greén Nándor, aki valószínűleg már nem tér vissza hivatalába, hétfőn kezdi meg szabadságát. A főkapitányi hivatal átvétele ma történt meg. A főkapitányi teendőket Blittner Róbert helyettes főkapitány látja el.

— Nikitát detronizálták. Prágából jelentik: A cseh-szláv sajtóiroda értesülése szerint a montenegrói nagy szkupstina megfosztotta a tróntól Nikita királyt az egész dinasztiaával együtt és kimondotta, hogy Montenegró Szerbiával egyesül Péter király uralkodása alatt.

— Átalakítják a polgármesteri hivatalt. A városi tanács Löcs Rezső polgármester előterjesztésére kimondotta, hogy a polgármesteri hivatalt átalakíttatja. E szerint a polgármester dolgozó szobája a mostani polgármesteri szalonban lesz, a fogalmazó személyzet a jelenlegi polgármesteri szobában fog dolgozni, a fogalmazó személyzet mostani helyisége pedig előszoba lesz. Elhatározta a tanács azt is, hogy a polgármesteri hivatalba bevezeteti a villamos világítást és a közgyűlési terem tanácsasztalát is villamos világítással szerelteti fel.

— A lengyelek elfoglalták Breszt-litovszkot. Varsóból jelentik: A lengyelek Breszt-litovszkot egy erőd kivételével elfoglalták.

— Felhívás adófizetésre. A rendkívüli viszonyok nyomán a városi közpénztárra nehezedő terhek súlya alatt felkérem Arad köztársasági szabad város érdekelt közönségét, miszerint a városi közpénztárral szemben fennálló tartozását, ugymint: átírási díj, telekérték adó, földhasznbér, lakót díj, sir- és sarkert gondozási díj, kórházköltség, tandíj, községt és törvényhatósági utadó, csatornázási díj, vízvezeték, berendezési előleg, külvárosi csapadék csatorna létesítési költségelőleg stb., a költséges végrehajtási eljárást be nem várva, mielőbb befizesse, mert mulasztás esetén nem csak az adminisztrációs költségek újabb emelését vonná maga után a különben nélkülözhető végrehajtó személyzet kényszerű fel-fogadása, hanem még a városi közpénztár teljesítő képessége is kockára tétetnek. — Löcs polgármester.

— Katonai gyógyszerészek leszerelése. Budapestről jelentik: A *Politikai Híradó* jelenti: A katonai szolgálatot teljesítő gyógyszerészek december 7-én szerelnék le és helyükbe polgári gyógyszerészeket alkalmaznak. — Egyes nélkülözhetetlen gyógyszerészeket visszatartanak, de ezeknek pótlásáról a hadügyminiszter december 29-ig gondoskodni fog. A polgári alkalmazottak havi 1200 korona fizetést kapnak.

— A városi tisztviselők beszerzési előlege. A városi tisztviselők tudvalevőleg beszerzési előleget kaptak, amelyet bizonyos havi részletekben levontak. Az előleget azonban több városi tisztviselő még nem vehette fel. A tanács mai ülésén úgy határozott, hogy ezek részére is folyósítja az előleget. A pénzügyminiszter rendelete értelmében ezeket az előlegeket egyelőre nem vonják le, sőt azok részére, akiknek fizetéséből az első részletet már levonták, december elsején a levont összeget visszatérítik.

— Harctérről visszatért ügyvédeknek, kereskedőknek és iparosoknak méltányos áron szállít papír és írószereket, nyomtatványokat Pichler S. papírkereskedése és könyvnyomdája, Bohus-palota. Telefon 308.

— Trafik érkezett. Hosszu idő után ma végre ismét érkezett dohány, szivar és cigaretta Aradra. A trafikot Temesvárról hozták és pontosan, minden hiány nélkül jött meg. — Ezt Popovics Dragomir alezredesnek, a várat megszállva tartó szerb csapatok parancsnokának köszönhetjük, aki a legmesszebbmenő szívélyességgel jelentette ki a nála járt Berssenyi Béla helyettes pénzügyigazgatónak, hogy szívesen bocsát karhatalmi erőt a szállítmány őrzésére. Két szerb katona kísérte Temesvárról Aradra a trafikot, amelyet holnap és hétfőn osztanak szét.

— Népkonyha megnyitás. Az Izr. jót. nőegylet hétfőn, december hó 2-án délelőtt 11 órakor nyitja meg Zrinyi-utca 2. sz. alatt működő népkonyháját. A népkonyhában, mely felekezet különbség nélkül látja el Arad város szegényebb osztályát, szombat és vasárnap kivételével izletes, meleg ebédet kaphat mindenki, aki ezen intézmény jótéteményét igénybe akarja venni. Hadból visszatért katonák, ezek családjai, iskolás gyermekek elsősorban igényjogosultak a népkonyha támogatására. Az első ebédet feledhetlen elnökünk, néhai Neuman-Fürst Mária emléke tiszteletére ingyen ebédképp osztjuk ki. Intézményünk támogatására korlátolt anyagi eszközeink folytán a társadalom jóindulatát kérjük, amelynek segítségével — reméljük — sikeresen fogjuk megoldani azokat a nagy feladatokat, amelyek a mostani nehéz megélhetési viszonyok között intézményünkre várnak. — Az elnök-ség.

— Az apateleki összeütközés halottja és sebesültje. Ma a kormánybiztos hivatalban megjelent egy fiatal katona, akinek a feje be volt kötve. A katona elmondotta, hogy báró Solymossy Lajos apateleki birtokán a báró megbízásából őrszolgálatot teljesített s itt egy összeütközés folytán megsebesült, egy társát pedig a lázadók lelőtték. Kérdezte a kormánybiztos, hogy miután ő nem a harctéren sebesült meg s így nem hadirokkant, milyen alapon lehetne neki rokkantsági segélyt kapnia? Ő fizetésért Solymossy báró szolgálatában állott, aki azonban nem hajlandó a sebesülést kárpótolni. A sebesült katona megjelenésekor éppen a kormánybiztosnál tartózkodott a rokkanttanács egyik tagja, aki kijelentette, hogy felszólítja Solymossy bárót a kárpótlásra és ha erre nem volna hajlandó, per útján fogják a sebesült katona jogos igényeit érvényesíteni. Mindenesetre nagyon érdekes kérdéssel állunk itt szemben, amelynek eldölte precedensül fog szolgálni hasonló esetekben. — Itt említjük meg, hogy az összeütközésnek egy halottja is van. György Dávid 33. gyalogezredbeli nemzetőr, aki négy évig orosz fogságban volt, holtan maradt a küzdelem terén. Az aradi katona temetése holnap, vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz az aradi izraelita temető halottas házából.

— Jönnek a galiciák. Budapestről jelentik: A lengbergi véres progromok ismét Magyarországra zúdították a galiciai zsidókat. — Naponta 30—40 zsidó család érkezik Budapestre, ahol a hatóságok kaszárnyákban és iskolákban szállásolja el őket. A menekült galiciák naponta két korona segílyt kapnak.

— A repülőter eladása. A város tudvalevőleg az aradi repülőteret 55 ezer koronáért eladta a hadügyi kincstárnak, a pénzt azonban még mindig nem kapta meg. Közben megszünt a közös hadügyi kormány. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy megkérdezi a magyar hadügyminisztert, átvessze-e az aradi repülőteret.

— **Felhívás.** A Diáktanács felhívja az aradi középiskolák ifjuságát, hogy holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor teljes számmal jelenjenek meg a kulturpalota kistermében, ahol **Kremer Miklós** főreáliskolai tanár tart előadást arról, hogy a diákok a mai válságos időben hogyan helyezkedjenek el az iskolák és a társadalom keretében.

— **Halálozások.** **Peroutka Emilné**, szül. Borsos Irma állami tanítónő, életének 34-ik évében elhunyt. Ma délután 2 órakor temetik Körösbükényben.

Fuchs József Községi aljegyző életének 42-ik évében elhunyt. December hó 1-én — az ujaradi időszaítás szerint — délután negyed 2 órakor temetik Ujaradon.

— **Az Aradi Polgári Takarékpénztár** új részvényei az ideiglenes elismervények visszaszolgáltatása ellenében az intézet helyiségében kiadatnak.

— **Az aradi és aradvidéki nevelőmunkások szakszervezete** dec. 1-én, vasárnap d. e. 10 órakor a Kazinczy-utcai polgári iskola szertárában gyűlést tart, hová a bizalmi tagok is ezennel meghívják. Kérjük a vidéki testületet, hogy bizalmi embereiket mihamarabb dr. Schmidt János elnökkel (Thököli-tér 6.) bejelentsék. — **Az elnökség.**

— **Autótaxik Aradon.** **Bodnár József** beadvánnyal fordult a városhoz, engedje meg, hogy hat autótaxit és négy feherautomobilt járathasson a városban. A rendőrkapitányi hivatal hivatkozva a szabályrendeletre, nem adta meg az engedélyt, mert a szabályrendelet értelmében csak négy járat van megengedve, erre pedig Grosz Alfrédnek van engedélye. A tanács kiadta az ügyet a közlekedésügyi bizottságnak, hogy tegyen előterjesztést a szabályrendelet módosítására nézve.

— **A hősi hialottak hazaszállítása.** Egy szegény aradi asszony, özvegy **Papp Sándor** né arra kérte a tanácsost, hogy a város költségén exhumáltassa és hozassa haza a zombori katonai temetőből október 20-án elhunyt férjét. A tanács mai ülésén foglalkozott a kérelemmel és nem teljesíthette azt, mert nem akar precedenst alkotni. Dr. **Angel István** főjegyző felvetette azt az ötletet, hogy országos mozgalmat kellene indítani aziránt, hogy az állam hozassa haza az idegenben elhunyt hősokeket. Dr. **Szűllősi Zsigmond**, a Nemzeti Tanács delegáltja nem tartotta ezt célszerűnek közegészségügyi szempontból sem, de meg azért sem, mert a hozzátartozók nagy lelkiizgalmakat szenvednének el. Így azután a tanács levetette a napirendről a kérdést.

— **Fát kapnak a menekült kereskedők.** A városi tanács **Löcs Rezső** polgármester előterjesztésére elhatározta, hogy az Aradra menekült kereskedőket olcsó, tüzelőfával látja el. Az árkülönbözetet, amely ölenként 80 koronát tesz ki, a város a menekült kereskedő illetőségi községén fogja behajtani.

— **Értesítés.** Az Aradi Iparosok Egyesületének vezetősége megoldotta a lakáskérdés nehéz problémáját, jó és barátságos helyiséget szerzett az Eötvös-utca 2. szám alatt. (Bejárat az udvarról.) Az egyesület értesíti tagjait, hogy december 1-én, vasárnap délután 5 órakor ünnepies keretben nyitja meg új helyiségét, taggyűléssel egybekötve. Jöjjen el minden iparos, aki tag kíván lenni és megelégette az örökös széjjelhezűst és barátja az iparos meleg, szeretetteljes együttműködésnek.

— **Középiskolai tanulók magánvizsgálatra felelősség mellett előkészítettnek.** Engel, Lázár Vilmos-u. 2.

— **Benzin bejelentés.** A Közélelmezési és Közellátási Vállalat egy tartány benzint óhajt vásárolni a kereskedők és iparosok között való szétosztásra. Felkérjük tehát a kereskedőket és iparosokat, hogy szükségletüket írásban legkésőbb f. évi december hó 3-án kedden délig a vállalatnál jelentsék be. — **Közélelmezési hivatal vezető.**

— **Polgári főveget visellenek a leszerelt katonák.** A magyar belügyminiszter 9635. res. számú rendelete szerint a leszerelt katonai legénység, a kellő számú polgári ruha hiányában továbbra is katonai egyenruhát visel és ezzel nem csupán a katonai és rendőri ellenőrzést nehezíti meg, de rontja a fegyelmet is, amelyre pedig már az ország belső rendje, valamint a személy- és vagyonbiztonság érdekében is multhatatlanul szükség van. Mint-hogy pedig a most említett okokból feltétlenül kívánatos, hogy a leszerelt katonák ne visellenek olyan ruházatot, amelynek alapján a tényleges szolgálatot teljesítő katonákkal összetéveszthetők, felhívom a katonai egyenruhában járó leszerelt katonákat, hogy akár polgári főveg viselésével, akár a viselt katonai ruha csekély átalakításával magukat a tényleges katonáktól megkülönböztessék. Figyelembevettem egyúttal a leszerelt katonákat, hogy akik ezen felhívás dacára ruházatukon az elrendelt megkülönböztetést nem hajtják végre, az 1879. évi XL. t.-c. 44. §-a értelmében kihágást követnek el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők. — **Löcs, polgármester.**

— **Adományozás.** **Klauber Margit** tanítónő 10 koronát adományozott a polgármesteri hivatalnál a Hadhivomultak hátramaradottainak segélyezésére.

— **Az aradi kereskedők szabadszervezetének megalakulása.** Az aradi kereskedők szintén szükségesnek látták, hogy a megváltozott idők szelleméhez képest új szervezetet alakítsanak, amely az aradi kereskedők legszélesebb rétegeit demokratikus alapon vonja be magába és amelyben a kereskedők érdekeit öntudatosan, erélyei és fegyelmezetten védjék meg. Az erre nézve megtörtént előkészületek annyira előrehaladtak, hogy az aradi kereskedők szabadszervezete december 1-én, **vasárnap délután 3 órakor a városháza nagytermében** megtartja alakuló gyűlését, amely egyben megválasztja a szervezet elnökét és az aradi kereskedők 60 tagu tanácsát. Az aradi kereskedők szabadszervezetéhez eddig mintegy 350 önálló aradi kereskedő jelentette be belépését. Ezen kívül megfelelően képviselve lesznek abban a már meglevő aradi kereskedő-egyesületek. Az előkészítő-bizottság az alakuló gyűlésre ezúton hívja meg az összes eddig belépett tagokat, ugyancsak a többi aradi önálló kereskedőket, akik a szervezkedés jelentős ügye iránt érdeklődnek.

— **Rokkantak és hadiözvegyek gyűlése.** Az összes aradi és aradmegyei rokkantak, hadiözvegyek és árvák december 8-án d. e. 9 órakor az aradi városháza nagytermében általános nagygyűlést tartanak. — **Aradi Rokkant Tanács.**

— **Olcsón vásárolhat finom szörme-garnitúrákat** Jeremiás divatüzletében Arad. (Andrássy-tér 20. sz.)

— **Orvosi hír.** Dr. **Palágyi Jenő** kórházi orvos rendel bélbetegeknek d. u. 2—3-ig Orci-utca 8. sz. alatt.

— **Tánciskola megnyitás.** Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy tánciskolámat december hó 1-én megnyitom. Beiratkozni lehet Keppich Zsigmond papírüzletében és a Fehér Keresztben. Szíves pártfogást kér **Hesz Gyula** okl. táncitanító.

— **Halotti kocsi r.-t.** Ujszentannán 1916. december 8-án vasárnap d. u. 2 órakor **Zimmermann István** helyiségében gyűlést tart, melyen a r.-t. tovább fennállása vagy feloszlata felett dönt. A nem megjelenő részvényes urak szavazata a r.-t. fennmaradása melletti szavazatok közé számíttatik.

— **Keresk. szakoktatás.** (Könyvitel, gyors- és gépirás stb.) Beiratkozás a dec. kezdődő tanfolyamra **Lázár Vilmos-u. 2.**

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek, kiknek gyomor- és béltartalma nagyfokú erjedésben van, a természetes Ferenc József keserűvíz gyorsan, biztosan és kíméletesen kellő székélést hoz létre, megjavítja az emésztést, szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó és munkaképességet.**

A város szükségllakásai.

(Nachtnebel főmérnök jelentése a budapesti ankétról.)

Néhány napja elzött a Kereskedelmi miniszteriumban **Garami Ernő** miniszter elnöklésével ankét volt a lakásinség enyhítése érdekében. Az ankétot az Országos Lakásügyi Tanács hívta egybe és részt vettek azon tizenhárom város kiküldöttjei. Arad városát **Nachtnebel Ödön** főmérnök képviselte, aki a mai tanácsülésen számolt be utjáról.

A főmérnök jelentése szerint a miniszter el-sősorban aziránt érdeklődött, hogy mennyi a lakásszükséglet az egyes városokban. Legnagyobb szükséglete van Szeged városának, amelynek képviselője kétezer lakás építését kívánta. Arad szükséglete hatszáz ötven lakás. **Garami miniszter** kijelentette, hogy lehetetlen ilyen sok lakás felépítése, mert csak egy lakás felépítése is huszonötezer koronába kerül. Ellenben azt javasolta a miniszter, hogy szükségllakásokat állítsanak fel, mert ezekhez alig kell építőanyag és hamar meg lehet csinálni. A lakásépítés sürgős megkezdése azért is elsőrendű közérdek, mert hamarosan munkanélküli nyújt a hazatérő katonáknak. Az építendő lakások költségeinek 33 százalékát az állam adja, a többi részt pedig a város és a nagyobb iparvállalatok.

A tanácsban az a terv merült fel, hogy a katonai kórház céljait szolgáló honvédhuszár-laktanyában 250 szükségllakást építtessen a város. Ezt a tervet azonban a tanács levette a napirendről, mert tudomására jutott, hogy Aradon nagyobb számú katonaságot vonnak össze. Ennek elhelyezésére pedig az aradi kaszárnyák nem lesznek elegendők és valószínű, hogy az iskolákban is katonákat kell majd elszállásolni.

A tanács **Nachtnebel Ödön** főmérnök elnöklésével bizottságot küldött ki, amelynek tagjai a kereskedelmi és iparkamara, a munkástanács, a katonai állomásparancsnokság egy-egy delegáltja és az építőipari szövetség két kiküldöttje. A bizottságnak az a feladata, hogy meglevő épületek átalakítására vagy új lakások építésére nézve előterjesztést tegyen a tanácsnak.

TÖBB, MINT SZÁZ apróhirdetés olvasható az

Aradi Közlöny vasárnapi számában: **Vevők—eladók, alkalmazottak keresők és alkalmazottak egymásra találhatnak az Aradi Közlöny apróhirdetésel után.**

A Mackensen-sereg lefegyverezése.

(Katonai bizottság utazott Nagyszébenbe.)

Budapestről jelentik: Jankovics Arisztid vezérkari ezredes katonai bizottság élén tegnap éjjel Nagyszébenbe utazott, hogy ott a nép kormány megbízásából tárgyalásokat folytatson Mackensenel. Az entente-tal kötött fegyverszüneti szerződés értelmében ugyanis gondoskodnunk kell a Magyarországon átvonuló német hadsereg lefegyverzése dolgában. Bár értesítettük az entente-ot, hogy nincs módunkban ezt a kikötést végrehajtani, az entente feltétlenül ragaszkodik a szerződés ezen pontjához is. Ezért utazott a katonai bizottság Mackensenhez, hogy békésen próbáljon megállapodásra jutni az átvonuló német csapatok lefegyverzése dolgában.

Budapestről jelentik: Franchez tábornok jelenleg Szalonikiben van, alvezéréi közül Henrys Szerbiában, Berthelot Romániában parancsnokol. Henrys tábornok a fegyverszüneti szerződésre hivatkozva azt követeli a magyar kormánytól, hogy Mackensen hadseregét fegyverezze le és internálja. Mackensen elintézte hajlandó volt magát internáltatni, most azonban kijelentette, hogy mindenben a német főhadiszállás rendelkezéseinek veti magát alá. Politikai körökben meg vannak róla győződve, hogy a berlini felelős körök, hogy elejét vegyék a további bonyodalmaknak, utasítani fogják Mackensent, hogy seregei lefegyverzésébe és internálásába egyezzen bele. A döntésnek a legközelebbi órákban meg kell történnie. A magyar kormány állandó érintkezésben van a német felelős körökkel, valamint a Budapesten időző francia katonai bizottsággal.

A vár készletei a városé.

(A hadügyminiszter intézkedése.)

Ikar az aradi helyőrség kénytelen volt kitérni a várost, rengeteg mennyiségű kincstári készleteket szállítottak át Aradra s itt elraktározták azokat. Katonai felszerelési cikkeken kívül nagymennyiségű élelmicikket és más közönségszolgálatra szolgáló cikket is hoztak át Aradra.

A város vezetősége érintkezésbe lépett akkor a katonai parancsnoksággal, hogy a közszükségleti cikkek feleslegét engedje át a város közönségére. A katonai parancsnokság szívesen eleget tett volna a kérelemnek, de a magyar hadügyminiszter engedélye nélkül természetesen nem intézkedhetett.

Ere Lőcs Rezső polgármester sürgős felterjesztést intézett a hadügyminiszterhez, hogy engedje át a feleslegeket a város részére, hogy ezáltal a lakosság ellátása könnyebbé váljon.

A hadügyminiszter értesítése ma érkezett meg Aradra. A miniszter a legnagyobb készséggel tett eleget a város kérelmének és megengedte, hogy a vár kiürítése alkalmával Aradra szállított közszükségleti cikkek feleslegét a város átvehesse és a közönség között szétoszthassa. A miniszter értesítéséről Lőcs Rezső polgármester a városi tanácsülésen tett jelentést.

A várból átszállított kincstári készletekből a következő feleslegek kerülnek a városhoz: nyerscukor 227,485 kiló, kávékonzerv 443,200 adag, só 8230 kiló, kevert takarmány 60,425 kiló, korpa 386,710 kiló, gyertya 1500 csomag, cigaretta 1,205,240 darab, szivar 28,300 darab, legénységi dohány 502 kiló, gyufa 8000 doboz, tűzifa 4273 köbméter, vöröshagyma 1360 kiló, Franck-kávé 1200 kiló, zab 9000 kiló, ellős juh 153 darab, zsirosszóda 20,044 méterháza.

A tanács úgy határozott, hogy a közéletmelzési bizottság határozza meg a közszükségleti cikkek árát és a szétosztás módjait. A közéletmelzési bizottság keddi ülésén állapítja meg az árakat és határozza meg azokat a módokat, amelyeknek alapján a szétosztás történni fog.

Erdély magyarjaihoz!

Hadd jöjjön hát, aminek jönni kell,
Idők lavináját ernyedő karok
Ha többé fel nem tartják.
De mi simulunk össze, magyarok;
Kiáltó szó ha nem lehetünk már:
Egy tiltos társaság legyünk!
Kivándorolni, elbujdosni? Nem!
Mi innen nem megyünk!

Nagy szalmatüzek lángjából marad
Szívünkben egy marék izzó parázs;
Égő világoknál ezerszer izzóbb
És izzóbb nála nem lesz semmi más.
Egymás szíve-talán, végzetünk éjjén
Egy néma jelszót kikopogtatunk,
Mint jeladást a katakombák mélyén:
Magyarok maradunk!

Virrasztottunk mi tetszhalottat már,
Álltunk sok vihart, nekünk ez sem új,
Ha kiszaggattak: új gyökeret vertünk,
Mi tudjuk mit jelent: balszél ha fúj.
Nem tagadom: jöhet még zord idő,
Sok mindent nem lehet majd merni,
Talán szavunk se lesz, jajunk se lesz,
Csak szívünk fog verni,
De magyarul fog verni.

REMÉNYIK SÁNDOR.

KÖZGAZDASÁG.

= Munka a rokkant katonáknak. Az Országos Hadigondozó Hivatal aradi hadirokkant munkaközvetítőjénél a következő munkálatokra ajánlkoznak rokkantak: Gazdatiszt, erdész, ispáni, irnoki, béresgazda, gazdasági felügyelő, erdőőr, majorosi, vadőri, gépészi, postaszolgai, hivatszolgai, kapusi, éjjeliőri, munkavezetői, raktárnoki, hivatalnok, kulcsári, magtárosi, szijgyártói, gépapolói, géplakatosi, villanyszerelői, gátőri, utmesteri állásra. A munkaadók figyelmét azzal a megjegyzéssel hívjuk fel a munkaközvetítő hivatal működésére, hogy hazafiul kötelesség a háboruban rokkantá vált hőseink alkalmazása. A hivatal helyisége Aradon a fa- és fémipariskolában van, (telefon 652.) ahol az érdeklődők közelebbi felvilágosítást nyerhetnek.

= Birtokcsere. Rauch Soma eladta a Hajó-utca 28. sz. házat 55.000 koronáért Szlovák Gyulának. — Kera Jánosné eladta a Rákóczi-

utca 5. sz. házat 150.000 koronáért Carabos Aurél és nejeének. — Osztola András eladta a Gáj-Legelősr 11. sz. házat 12.000 koronáért Fumó Simon és nejeének. — Marin Miklósné örökösei eladták a Rákóczi-utca 12. sz. házat 72.000 koronáért Zinner Vilmos és nejeének. — Papp Katalin eladta a Kasza-utca 13. számú házat 9000 koronáért Bruha Pasztillie és nejeének. — Erdélyi Andorné eladta a Petőfi-utca 14. sz. házat 102.000 koronáért Róth Béla és nejeének.

Minden magyar állampolgár vagyonából elvesz az állam.

(Szende Pál miniszter a vagyonadóról.)

Budapestről jelentik: Szende Pál pénzügyminiszter pénzügyi helyzetünkről a következőképpen nyilatkozott:

— Természetes az, hogy minden erőnket megfeszítjük valamennyi hitelezőnek kielégítésére. Az új állami adósságokat és kölcsönöket elismerjük, a kamatokat annak rendje szerint megfizetjük. Az ország kölcsöneit mindenütt respektálni fogjuk. Az állami pénzügyek konszolidációjáról a miniszter a következőket mondotta:

— Akkora vagyonadót fogunk kivetni, a milyenre a magyar történelemben, de még a nemzetközi történelemben sem volt példa. Reméljük, hogy így sikerülni fog a pénzügyi egyensúlyt helyreállítani. A mostani, de még a következő nemzedék is sokat fog emiatt szenvedni. De ilyen borzalmas, ötszázéves háború után meg kell szoknunk, hogy nagyon sokat kell dolgoznunk. Az egyszeri vagyonátadáson kívül vagyonadót is léptetünk életbe, mely pedig progresszív alapon. Az egyszeri vagyonátadás minden magyar állampolgárra kiterjed. A vagyonátadást természetesen az ingatlanok tényleges értéke után fogunk kivetni, a jelzálogokat és egyéb tényleges adósságokat le kell vonni és azokat egyáltalában nem fogjuk az adóalapba beszámítani. Ép úgy mint kabinetbeli társaim, köztük a szocialisták is, a szabad kereskedelem híve vagyok. Magyarország képviselői a békekonferencián a legerélyesebben fogunk fellépni a szabad kereskedelem életléptetése érdekében. A minden korlátozástól mentes szabad kereskedelem a népszövetség legjobb biztosítéka.

TABORBÓL HAZATÉRŐ ELŐFIZETŐINK- HEZ. Azokat a tisztelt előfizetőket, akiknek

lapunk tábori postára, Horvát-Szlavonországba, Ausztriába, vagy külföldre járt, felkérjük, hogy amennyiben tartózkodási helyüket elhagyják, sziveskedjenek haladéktalanul közölni kiadóhivatalunkkal lakhelyüket, régi címük megemlítésével. A kiadóhivatal csak így tud gondoskodni arról, hogy előfizetőink a mostani mozgálgalmas időkben egy napig se nélkülözzék az Aradi Közlönyt.

Utban Gyulafehérvárra.

(Temesvárott a szerbek megakadályozták a románok elutazását.)

Ma délelőtt ment el Aradról az a külön vonat, amely a gyulafehérvári román nemzetgyűlésre vitte az aradi küldöttséget.

Tizenegy óra előtt pár perccel indult el a 610. számú rendes személyvonat. Ezzel a vonattal a környékbeli falvakból begyűlt 50 tagú küldöttséget vitt. Ezután indult a különvonat 610/II. jelzéssel. Az állomáson már a kora délelőtti órákban nagy volt az élénkség. A perronon gyülekeztek a közeli községek küldöttségei. A nép nemzeti ruhában jelent meg és ahol csoportosultak, egy fiatal ember román nemzeti színű zászlót tartott. Ugy látszott, hogy óriási tömeg fog összegyűlni a vonat indulásáig, azonban mindössze csak mintegy 50 emberre növekedett a tömeg, akinek sorában öt-hat nemzeti színű kokárdás román pap volt. Ők vezették a küldöttségeket. Ez az ötven főnyi tömeg a Gyulafehérvár felé induló rendes személyvonatba szállt fel, amely pontos időben futott ki az aradi állomásról.

A személyvonat kifutása után állott elő a különvonat, amelyben 15 második osztályú Pullmann-kocsi volt. A nagy külön vonatba mindössze 20 ember szállt fel, az aradi román intelligencia tagjai, sorukban Pop C. Istvánnal és Goldis Lászlóval. A különvonat közvetlenül a rendes személyvonat után indult el.

A román Nemzeti Tanács intézkedett, hogy azoknak a híreknek hatása alatt, amelyek a gyulafehérvári vasút vonalon történt rendezavarásokról szólnak, a román, nemzeti gárda tagjai vasútbiztosítási szolgálatot teljesítsenek. A gárda tagjai őrséget álltak Aradtól egész Gyulafehérvárig. Járőrök járták be a vonalakat és minden kilométer távolságban fegyveres gárdista állt őrt.

A különvonatba Óthalom állomáson 60, Gyóron 40, Radnán 150 ember szállt fel. A vonat hoz Marosillyén egy másik különvonat csatlakozott, amely a román küldöttségeket a Bánát felé hozta a gyulafehérvári nemzetgyűlésre. A bánáti románok eredetileg Temesváron akartak vonatra ülni, ezt azonban a szerbek megakadályozták.

Amint ismeretes, Garami Ernő kereskedelmi ügyi miniszter a legnagyobb készséggel bocsátotta a románok részére a kért különvonatokat. Ugy volt, hogy Temesvárról is külön vonat fog indulni a románokkal, azonban a szerb csapatok parancsnoka ezt nem engedte meg. A románok erre a rendes személyvonatokkal akartak eljőni. Az állomáson szolgálatot teljesítő szerb katonák azonban végig járták a személyvonatokat és igazolásra szólították fel az utasokat. Akiken román nemzeti színű kokárda volt, azokat lezárták és megakadályozták a románokat az elutazásban. A szerb parancsnok ezzel az intézkedéssel kapcsolatban állítólag kijelentette, hogy neki parancsa van arra, hogy minden politikai gyűlést, vagy összefüvetelt töle telhetőleg megakadályozza. A Bánáthól jövő románok tehát Marosillyén keresztül igyekeztek Gyulafehérvárra. A Marosillyén csatlakozó különvonat ugyancsak 15 kocsiból állott s így egy harminc kocsiból álló különvonat ment tovább Gyulafehérvár felé.

LEGUJABB.

Ejjeli tanácskozás Gyulafehérvárott. — Összetűzés a székelykocsárdi állomáson. — Román lobogó Bihar megye székházán.

Gyulafehérvárról jelenti tudósítónk: A külön vonatok, amelyek zsufoltak, félóránként érkeznek be a gyulafehérvári állomásra és ontják magukból a delegátusokat, akik között az intelligencia és papság mellett nagy számban van képviselve a parasztság is. A különböző készségek küldöttségei román nemzeti zászlók alatt énekelve, tüntetve és Nagy-Romániát éltetve vonulnak be a városba. A rendet a Gyulafehérváron a román nemzeti gárda emberei Vlár Sándor 33. gyalogezredbeli őrnagy parancsnoksága alatt tartják fenn. A román zászlókkal díszített pályaudvaron is gárdisták tartják fenn a rendet, a helybeli közönség pedig nemeztől viseletbe öltözve fogadja a külön vonatokon érkező küldöttségeket.

Ma egész nap tanácskoztak a románok vezetői, hogy a holnapi nemzetgyűlést előkészítsék. A mai előértekezlet színhelye a Hungária szálloda emeleti helyiségei. Itt tartózkodnak a Román Nemzeti Tanács vezetéi egész nap és rövid megbeszélésekkel tanácskoznak még a késő éjjeli órákban is. A Hungária előtti térség zsufolva van néppel, amely a tanácskozás befejezésére vár. A szálló kávéházát és éttermét teljesen megtöltik a delegátusok. Cigányzene, ének, tánc mindenfelé. Urak és parasztok együtt táncolják a román nemzeti táncokat.

A munkás-szövetség propagandistáit, akik a Román Nemzeti Tanácstól való elszakadásra akarták rábírni a szocialistákat, letartóztatták.

Budapestről jelenti: A *Politikai Híradó* jelentése szerint dr. Erdélyi János, a Román Nemzeti Tanács budapesti megbízottja közli a kormánnyal, hogy azt a különvonatokat, amelyen a Román Nemzeti Tanács tagjai a gyulafehérvári nemzetgyűlésre utaztak, Székelykocsárdon eddig ismeretlen féttesek állítólag nemzetőrök megtámadták. A kormánvhoz eddig dr. Erdélyi jelentésén kívül az esetről nem érkezett semmiféle értesítés. A kormánv, amelynek körében az eset a legmélyebb felháborodást okozta, a legszigorúbb vizsgálatot indította és ha e hír igaz, a féttesek ellen a legszigorúbban fog eljárni.

Ezzel szemben Gyulafehérvárról tudósítónk a következőket jelenti: Az a hír, hogy a Budapestről indult különvonat Székelykocsárdon megtámadták, nem felel meg a valóságnak. Ez a különvonat sértetlenül érkezett meg rendeltetési helyére. Székelykocsárdon azonban tényleg volt egy incidens. Az állomáson huszárok teljesítették szolgálatot. A különvonaton áttutázó románok gyűltek a huszárokkal.

— Le a város nadrággal! — kiáltották felük. Majd egy román tiszt lekaptá az egyik huszár sapkájától a kokárdát. Ebből verekedés támadt a románok és huszárok között, akiket a különvonat utasai egy utánuk érkezett különvonat utasainak segítségével lefegyvereztek. A románok kijelentették, hogy Székelykocsárd neve

ezentúl Románkocsárd lesz. Állítólag Tövisen is voltak összeütközések.

Budapestről jelenti: A kereskedelmi miniszter intézkedésére a tegnap esti aradi vonathoz külön kocsit csatoltak a Gyulafehérvárra utazó román kiküldöttek és újságírók részére. Amint a vonat Szolnok elé ért, a külön kocsi ismeretlen okból kigyulladt, úgy, hogy a kocsi utasai csak nagy ügyvel-bajjal tudtak a vonat többi kocsijában elhelyezkedni.

Nagyváradról jelenti: Ma reggel kiűzték Biharvármegye székházára a román nemzeti lobogót. Ennek a ténynek a város közönségére igen nagy hatása volt. A legutóbbi napok eseményei következtében amugy is felizgatott lakosságot az eset felháborította. A vármegye-házán a padlás ajtaját feltörve tüzték ki a zászlót és a románok egy felfegyverzett 37-es bakát állították a zászló védelmére. Egy újságíró előtt Ágoston Péter kormánybiztos kijelentette, hogy a román zászlót az ő tudtával és beleegyezésével tüzték ki. Intézkedett a kormánybiztos aziránt, hogy a román zászló mellett a magyar nemzetiszínű lobogót is tüzzék ki.

Kolozsvárról jelenti: Dr. Borbély hátszegi járásbíró a kolozsvári Nemzeti Tanácsnak jelentette, hogy a csöcselék fényes nappal fosztogatott és a magyarságot legyilkolással fenyegeti. Segítséget kért Kolozsvárról, ahonnan páncélvonat ment ki Hátszegre megfelelő fegyveres erővel.

TÖRVÉNYSZEK.

§ Kasszafuró cigányok a bíróság előtt. Még élénk emlékezetében vannak az aradi közönségnek azok a sorozatos betörések, amelyeket egy cigánybanda az elmúlt év decemberében Aradon és a környéken elkövettek. — Aradon feltörték az aradi gőzfűrészgár irodáját, Kisjenőn Löwy Ignác és Kaufmann Manó üzletét fosztották ki, ahonnan több száz ezer koronát raboltak el. A rendőrségnek a nyomozás során sikerült elfogni Balog Sándor loalkuszt, aki nyomra vezette a rendőrséget s így kézrekerült Kolompár Róza, Lakatos János és Kolompár János. Ezeknél a cigányoknál több száz ezer korona készpénzt találtak. Az ügyességgel megindította ellenük az eljárást a vádlottak közül Balog Sándor és Kolompár Róza ült ma az aradi törvényszék előtt a vádlottak padján. Miután a beidézett tanúk nem jelentek meg, a törvényszék elnapolta a tárgyalást.

KÖZÉLELMESZES.

× Liszt kiosztás. E héten a szokásos hétéves lisztadag kerül kiosztásra a 14. és 1. számú szelvényekre és pedig 65 dkg. lisztalapot 100 dkg. főző és 165 dkg. kenyérliszt, melynek kicsinybeni eladási ára papirzacskóban együtt 4 korona 30 fillér. Felhívom az I., II., III. kerületbeli kereskedőket, hogy hétfőn, december hó 2-án, a IV., V., VI., VII. kerületbeli kereskedőket, hogy kedden, december hó 3-án, a VIII-ik, IX-ik, XI-ik és XII-ik kerületbeli kereskedőket és pékeket, hogy szerdán, dec. hó 4-én utalványaik kiváltása végett hivatalomban jelenjenek meg. — Közélelmészési hivatal vezető.

× Fajalma érkezett. Értesitem a kereskedőket, hogy fajalma érkezett, melyre az utalványok betűtől, december hó 2-ikától a közlelmészési és közellátási vállalat pénztáránál kiválthatók. Az alma kicsinybeni eladási ára kilogrammonként 4.20 korona. — Közlelmészési hivatal vezető.

Délvidéki Villamossági Vállalat.

Tulajdonos: **Lengváry Zoltán** okl. mérnök.

Vörösmarty-utca 3. sz. Telefon 11-31.

Vállal: Villanyvilágítás, erőátviteli, motor, telefon, csengő, villámhárító berendezéseket és szakszerű javításokat. Nagy csillár, égő, főző, vasaló és szerelési anyag raktár. 7840

Szolid árak. Pontos munka.

× Sertésbuz és szalonna. A közalkalmazottak beszerzési csoportjának vezetősége értesíti tagjait, hogy hétfőn, kedden és szerdán sertésbuzt fog kimérni. Közl. tagjaival, hogy december 2—7-ig terjedő időben a 8. sz. zsírszelvényre fejenként 60 dekagramm szalonnát fog kiadni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A Zsilvölgyéből. Tülságosan elvont fejtegetések nem napi lapba való cikk. A jövőben tintával tessék írni, mert ceruzával írt kéziratot a szerzők nem szednek, minthogy az ilyen kézirat rontja a szemet.

N. B. Sajnos ebben a kevés papírosu világban sem verset, sem novellát közölni nem tudunk.

H. F. Tessék Lőcs Rezső polgármesterhez fordulni panaszával. Ilyen teljesen személyes természetű ügyet a hivatalfőnök és nem a nyilvánosság elé kell terjeszteni.

Felelős szerkesztő:
TELLER KALMAN.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. dec. 1-én:

Délután 3 órakor:
Bztambul rózsája.

Este 7 órakor:
Hejehuja báró
operett.

Apolló-színház.

1918. dec. 1-én:

Honkeresők.
Regény a nagy idők-
ből 3 felvonásban.

Uránia-színház.

1918. dec. 1-én:

Marina.
Egy hercegnő regé-
nye 5 felvonásban.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

őrv. Fuchs József szül. Van der Venne Ilona
mat mélyen sujtott hitves a maga, illetve nevelt
leánya Erzsébet, egy az alólítottak, valamint szá-
mos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen
megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtetetlen
jó férj, vő, sógor, rokon és barát.

Fuchs József

községi aljegyző

1. évi november hó 29-én d. u. 4 órakor, életének
48-ik a boldog házasságának 17-ik évében, rövid
személyes és a halotti szertések átjatos felvétele
után a Mindenható rendelkezéséhez képest tartós
gyászos elhunyt.

Az életben boldogult földi maradványait 6. évi
december hó 1-én — az újradí időszámítás szer-
int — délután 1/2 órakor fogják a Frank-utca
41. sz. saját házából a róm. kath. anyaszentegyház
szertartásai szerint a helybeli temetőben levő család-
i sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunyt-
nak lelki áldozat 1. évi december hó 18-án délelőtt
8 órakor fog az újradí róm. kath. plébánia
templomában az egek Urának bemutatni.

Aldás és béke peraira!

Ujarad, 1918. november hó 29-én.

őrv. Van Der Venne Jánosné szül. Plesz
Zsófia anyós. Van Der Venne Emilia, Van Der
Venne János és neje szül. Rozsnyai Julianna, Van
Der Venne Lujza, őrv. Koritc Vilmosné szül. Van
Der Venne Marianna, Van Der Venne Emánuel és
neje szül. Szathmáry Berta sógorai és sógorai.
Van Der Venne Ferenc és neje, Van Der Venne
Emilia nagybácsai és nagynénik 16

Varga Imre első temetőkezelési intézete Arad, And-
rássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 723.

Szegő Hugó

ügyvédi irodáját
újából megnyitotta.

(Neuman-palota, II. em.)

Peroutka Emil a maga, leánya Sárika, vala-
mint az összes rokonok nevében, fájó szívvel, de
Isten szent akaratában való megnyugvással jelenti,
hogy forrón szeretett hű felesége, a drága, jó anya
és szerető rokon

Peroutka Emilné szül. Borsos Irma,

Állami tanítónő,

életének 34-ik, boldog házasságának 8-ik évében,
folyó hó 28-án, reggel 8 órakor, rövid szenvedés
után az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunkat folyó hó 29-én délután 2
órákor temetjük. Leikéért az engesztelő gyászmise
áldozat folyó hó 30-án délelőtt 8 órakor fog az
Egek Urának bemutatni.

Béke peraira, áldás emlékére!

Kisbékény, 1918. november 28. napján.

őrv. Borsos Sándorné, anyja. Borsos Miklós,
Kozma Gabriella, testvérei. Borsos Géza, dr. Bor-
sos Béla, Magyar Mihályné, unokatestvérei. őrv.
Sátrava Miklósné, nagynénje. Borsos Károly, Bor-
sos Lajos, nagybátyjai. 3582

A körös-békényi áll. el. népiske és a körös-
békényi gőz. kal. róm. hitfal. el. iskola tanstestülete
mely fájdalommal tudatja, hogy szeretett kártyánójuk

Peroutka Emilné

szül. Borsos Irma urné

1. évi november 28-án elhunyt.

Életében a kártya és hívtatászatot páldá-
képe volt. 3580

Emlékét seha el nem málé kegyelettel fogjuk őrizni!

Urasági-linas állást keresek

Középkora jó bizonyítvánnyal
rendelkező, masztrozáshoz és
borotváláshoz értek.

Kiss Flora, Wesselényi-u. 27.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes és ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség esetén. Ár 1/2, literes üvegnek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmulik, a „Peppo”
folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanit!!

Peppo folyadék ára használati utasítással... 1.50 korona.

Peppo hintőpor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád

gyógyszertárban
Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Hamvas tiszta arcot

csak

„Anny”

orémmal lehet elérni. Zsíros aj-
keli, száraz nappali használatra.

Egy tégely 4.—, 6.— és 8.— K.

Barmfi betegségek ellen

biztos hatású szer a

„Tikin”

Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Rüh és viszkettség

ellen egyedül csak

Albin

fehér kenőcs használ.

2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás

ellen csak

Labin

folyadék és hintőport használ.

Ára 3.— és 5.— korona.

Penti szerek egyedül kaphatók:

18

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szíve gyógyszertárban Arad, József főherceg-
ut 11. szám. Karolina-utcai megállónál. — Közkórház, Ötve-
nesi uradalom, H. Á. V. és A. Os. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Apró hirdetések.

Üzletek.

FÜSZERÜZLET, korcsma, szép házzal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8553

VEGYESKERESKEDÉS korlátlan hitel-méréssel, trafikál eladó. Biztos egysí-tencia. Cím a kiadóhivatalban. 8542

Oktatás.

TANÍTÁSRA elforadunk több elemis és a szűkebb tartomány. Cím: Deák Ferenc-utca 40. sz. mezzanív. 8612

MAGÁN ÉS GYÖNGE tanulók vezetése vállalom. Cím a kiadóhivatalban. 8583

VII. OSZT. gimn. tanuló tanít középiskolai tanulókat. Cím a kiadóhivatalban. 8588

SZÜNET ALATT középiskolai leánytanulók tanítását egyes és minden tárgyból vállalom. Cím a kiadóhivatalban. 8604

REÁLISKOLAI TANULÓ a VII. vagy VIII. osztályból egy első osztályú növendék oktatására kerestetik. Telefon 921. sz. 8581

KERESK. SZAKOKTATÁS. Magántan-folyam (könyvelés, gyors- és gépírás, számítás stb.) elsőrangú tanácsok vezetésével. Díjtalan állásfoglalás. Engel-gyors és gépíriskola, László Vilmos-utca 2. 7445

REÁLISKOLAI TANULÓ a VII. vagy VIII. osztályból egy első osztályú növendék oktatására kerestetik. Telefon 711. sz. 8529

1533—1918. é. k. szám.

Hirdetmény.

Az aradi ügyvédi kamara 1919. évi január hó 5-én, d. e. 10 órákor Batthyány-utca 25. sz. házban levő helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a kamara tagjait meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. A lezárult kamara tagok helyze-re vonatkozó adózási indítványok tárgya-lan.
2. A választmány javaslata a progres-sív kamara adózási előkészítésére 5 tagu bizottság kiküldésére iránt.
3. Elnök, elnökhelyettes, titkár, ügyész, pénztárnok, 8 választmányi rendes és 4 választmányi póttagnak tükös szavazás utján való megválasztása.
4. Hat nyugdíjintézet közgyűlése ki-küldöttnek tükös szavazás utján való megválasztása.

Aradon, 1918. évi november hó 27-én.

Dr. Pácz Béla
kamara elnök.

8599

ARAD, Kalmár Józ ef Telefon
Balazs- 242.
utca 2. villany-szerelő szám.
Raktáron tart:

Villanymotorok
Villanydinamók
Villany perszivógépek
Villany parketta fénysztó
Villany vasalók
Villany égők és csillárok
Felszerelés:
Villany világítást
Villany csengőket
végzet.
Villanyjavításokat. 7691

HIRDETMEY.

Felhívom a város polgárságát, hogy a birtokában lévő fegyvereket a katonai állomásparancsnokságnál haladéktalanul be kell adni. Azok ellen, akik a felhívásnak eleget nem tesznek, a legszigorúbban fogok eljárni.

Arad, 1918. november hó 27-én.

Várjassy A. K. kormánybiztos.

TRITTHALER FERENC

építészeti irodája

Arad, Wesselényi-u. 47.

(Saját ház.) — Telefon szám: 963.

Vállal mindenmő tervezést, építkezést, átalakítást és javítást. Tervek és költségvetések elkészítettnek. 8133

Árukat elhelyez, beszerez

Schattles Ünyőkeg, Lugos A.

Képviselőtök átvétele. Telefon.

Göllner Antal

férfi szabó üzletét

Arad, Széchenyi-u. 1.

megnyitotta.

Gazdáknek

mindennap délelőtt 8 órákor

a Hadik-husár laktanyában

lovak

használatra 8604

kiadatnak.

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
65 évre 4-35 annuitás 35% árfolyam
65 évre 5-66 annuitás 90% árfolyam mellett, továbbá
aradi házakra
50 évre 6% annuitás 98% árfolyam (rövidebb időre is) mellett
törlesztés és váltó kölcsönöket folyósít, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázásokat vállal.

Sonyhádi József

Arad, Kapa-u. 47., d. e. 2-től.

Birtokok és házak eladására és joggyakor.

Gépészkovács,

aki benzinmotor kezelését és lövasalást érti, konvenció-s állásra azonnali belépésre.

Majorgazda

nagyobb gyakorlattal, ki a külső és belső gazdasági munkák vezetésében, továbbá tehenészetben, ló-istálló felügyeletében gyakorlott, megelőző belépésre

kerestetik.

Ajánlatok lehetőleg személyesen a Györgyszállási gazdasági intéző-ségnél nyújtandók be. Posta és vasutállomás Temesfűves.

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbajokat, idegbetegségeket, valamint női bajokat. Beutazók: Arad 805. sz. modorított legújabb szerzővel. — Vértanúság Wesselys any. any. módosított. — Háromkötös bejárás. — Lovasbéli kórházra valósz. Szakmunka könyvet tartalmazó 2. kötet. (Bélgaz. és 1. kötet) előzetes bejelentés nélkül. 1918. BUDAPEST, VII., József-körút 2/a. szám.

Felter Teréz

kozmetikai intézete
Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Hajszálak végleges eltávolítása. Vörös orr a kézkezelés. arcbőrhámlasztás. Hajmosás, öndelítés, hajfestés Hanna festéssel, manikűr. Szerek szőkeítése vidákre is. 81

295—1918. évszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy a Mezőgazdasági kereskedelmi részvénytársaság makói cég által eladott, de vevő által át nem vett 1500 (Egyezeröttszáz) métermázsas vörös-hagyma és pedig 707 métermázsas báró Urbán, Péter kunágotai gazdaságában 1918. évi december hó 7. napján délelőtt 9 órákor és folytatásként 793 métermázsas ill. Nágel Vilmos kunágotai gazdaságában métermázsánként 129 (Egyszázhuszonkilenc) korona kiküldtást árban, 10 százalékos bántéppénz lefizetése mellett, a kereskedelmi törvény 351. §. alapján esetleg a kiküldtési áron alul is azonnali készpénzfizetés mellett, közbenjöttömme nyilvános árverésen el fog adatni.

A vételi illetéket vevő fizeti.

Kelt Battonyán, 1918. évi november hó 28. napján.

Dr. Szily Ferenc,
állami közjegyző.

8577

Butor üzletem

Árpád-tér 5 (zsidó-templom épületben)

megnyitottam.

Czinner H.

asztalos-mester. 8575

Házilag készült

elsőrendű bőrbakancs valódi kemény fatallal minden nagyságban 36 koronától 40 koronáig, továbbá téli házi cipő gumitalppal és bőrtalppal, fűzős K 31.20, magasszárú 47 kor. Azonkívül gumitalpu tornacipők minden nagyságban K 11.90 K 17.90-ig. Az összes felsorolt cipők jegy nélkül kaphatók. Meg nem felelőt visszavesszük. Sohárter Mária, Budapest, I., Döbrentei-tér 4. 9048

Ópálos körjegyzőség.

2490/918.

Hirdetmény.

A hazatért katonáknak kereset nyújtása végett felkérjük az ópálosi szőlőtulajdonosokat, hogy a munkaalkalmat a községi előjárásnál bejelenteni szíveskedjenek.

Ópálosi előjárás.

8674

Ui butorhitel!

Minden hitelképes egyén beszerezhet háló, ebédli és nappali szoba berendezést.

100 K után heti kettőnként K — 60
1000 : : : : : 6—
10.000 : : : : : 60—
3 éven át törle kamattal.

Garai Károly

butor-üzlet

Arad, Asztalos Sándor-utca 1. Törv. bej. ceg. Telefon 773. 7279

A világítási rendelet

határozatait a fénnyhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM-

félwatt-os lámpák a

lehet befartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungstamlámpákat.

1138—1918. gsz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Aradváros gazdasági széke 1. évi december hó 9-én d. e. 10 órákor a várostáza tanácstermében nyilvános árverésen bérbeadja az alábbi parcellákat:

Az eddigi Timár György által bérlet Nagylegélődüllőbéli 1645—35. 5 holdas parcella holdankénti 60 korona.

Az eddigi Butor Ádám által bérlet Határos Vertleghebbeli 9. számú 32 hold 356 □-81 121 korona.

Az eddigi a katonai tiszti gazdaság által bérlet Gulyadüllőbéli 15. sz. 63 hold 712 □-81 90 korona.

Az eddigi a katonai tiszti gazdaság által bérlet Nagylegélődüllőbéli 649. sz. 49 hold 772 □-81 112 korona.

Az eddigi Vidai József által bérlet Nagylegélődüllőbéli 645—17. sz. 5 hold 66 korona.

Az eddigi Szabó István által bérlet Gulyadüllőbéli 463—18. sz. 5 hold 231 korona évenkénti és holdankénti kiküldtési ár mellett.

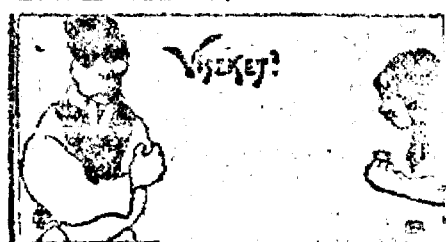
Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal, ez utóbbiak az árverés megkezdése előtt nyújtandók be, de csak akkor vétetnek figyelembe, ha a bannompénz készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban mellékelve van és ha árverelő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Bannompénzül leteendő a kiküldtési ár 10 %-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverési feltételek a szóbeli árverést megelőzőleg a gazdasági tanácsnok urnál tekinthetők meg.

Aradváros gazdasági széke 1918. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Viszketegséget,

sömért, rüht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett.

„Skabofom-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-féle kerjük. Próbá tegy 4.—k. nagy tegy 6.—k. Csakadit adag 10.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszeráránban. Andrássy-ter 22. Völcse, a „SKABOFOM” védjegyre figyeljünk. 7151

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséért 30 fillér.

Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szöveget aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 4 óráig vehetjük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„GAVALLER” jellegre levél van. 8507

JÖVENDŐ „Jó bácska” jellegre levél van a kiadóban. 8545

„SELVEM SZÖKE”-nek levele van. 8501

FINOMLELKŰ, fenn, francián is beszélő urhölgy eladó. Ismerettségét keresi. Fiume. Jelleg: „Diplomás”. 8515

KICSI FIAM. Nagyon szívesen látom, irhatnál bővebben. Magadról, helyzedről, ellátásodról és otthoni körülményeidről. Egész nap reád gondolok és várok, néha már türelmetlenül. 8530

„KICSI ANYAM.” Nyugtalanul helyeztem, ennél jobban halgatásod, könyörűj soraidról írted epedő Kicsi fiadom. 8579

HAZAKERKEZÉSEM alkalmával minden jóbarátomat és ismerőseimet kívülről. Bernann Miklós fodrász, Fábán László-utca 13. 8559

Házasság.

MELYIK jobbmódú nő lenne felesége egy 36 éves köznevelési iparosnak. Levelet „Ópász” jellegre a kiadóba. 8590

Alkalmazást keres.

FELSŐREHA VARRÓ károkhoz ajánkozik. Szent István-u. 3c. 5909

NÖTLEN KÖRJEGYZŐ irodai vagy más megfelelő alkalmazást keres. Sz. J. Varjassy Lajos-utca 117. 8595

27 ÉVES intelligens kereskedősegéd, megbízható, raktárnoki vagy más felügyelő állást keres. „Sörgalmaz” jellegre. 8487

SZÖLŐKEZELŐ, esetleg vinelléri állást keres gyermektelen, nő, lezserelt katona, józanéletű, erélyes, ki a ménési vinellériiskola szőlészeti, borszási és gyümölcsészeti tanfolyamát 1906-ban jó sikerrel végezte, konyhakert, részben díszkert, esetleg kisebb gazdaság, önálló vezetésére is vállalkozna. Benedek, Bercsényi-utca 16. 8551

INTÉZŐ 15 évi gyakorlattal, önálló állást keres biztos helyen. Cím a kiadóban. 8470

FOGÁSZATI műteremben alkalmazást keres gyakorlattal bíró nő. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Fogászat” címen. 8531

Alkalmazást nyer.

ÜZLETI ÁLLVÁNY elkészítésére szaktalost keresek. Elelmiszerezés, József főherceg-ut 12. 8555

EGY ELSŐRENDŰ MUNKÁS borbélysegéd, fizetés mellett, azonnal is beléphet. Cím Reisz, Varjassy József-utca 22. 8554

HAZASPÁRHOZ József főherceg-ut 7. sz. 1. emelet, könnyű szolgáltatásra mindeket keresnek. Parket nincs. 8594

KERESKEDELMI VÉGZETT gyakorlattal bíró irodistánt, esetleg óvadékkal, pénztárkezelésre keres Vasipar, Mikos Kelemen-utca 45. 8568

GAZDASÁGI ISPÁNT teljes ellátással, készpénz fizetéssel, Arad mellett kisebb gazdaságba keresek. Cím a kiadóhivatalban. 8556

TISZTESSÉGES mindenek, ki padlókeféstől 600, 10 fűtővel felvétel. Ráthány-u. 28. sz., 1. em. 900

MINDENES SZAKÁCSNÉ azonnali ke-resteték. Minorita-palota, 1. em., 16. 8603

Lakást keres.

300 KORONÁT adok annak, ki nekem egy 3-4 szobás lakást keres december hónapban. Ajánlatokat a kiadóhivatalba. 8606

BUTOROZOTT SZOBÁT konyha-és kamara használatra keresek. B. J. Varjassy Lajos-utca 117. 8596

2-3 SZOBÁS LAKÁST, mellékhelyisé-gekkel, azonnali beköltözésre keresek. Sz. J. Varjassy Lajos-utca 117. 8596

KERESZTÉNY URICSALÁDNÁL buto-rozott szobát keres menekült urnő, hosszabb időre, zongora és fűtőszoba használatra. Esetleg két tiszta ágy szobát. Ajánlatokat kér „Fővár közlemben” címre Fehér Kereszt szálló portájá-hoz. 8506

FIATAL HÁZASPÁR 2-3 szobás la-kást, fűtőszobával, keres. Cím: Boros Bent-téri papírüzlet. 8234

KÉT-HÁROM szobás lakást keresek. Cím a kiadóban. 8482

Kiadó lakás.

CSINOSAN BUTOROZOTT udvari szo-ba azonnal kiadó. Simonyi-utca 2. 8278

BUTOROZOTT 2 szoba, konyha, fűtő-szobával, azonnal kiadó. Cím a kiadó-hivatalban. 8549

INGYEN LAKÁST vidéken kaphat egy iparos család, lehetőleg asztalos, ahol munkát is kaphat. Bővebbet Érsebet-kört 18. sz., 1. em., özv. Weisz Ig-nécné. 8593

Vétel és eladás.

EGY FÉRFI TÉLIKABÁT eladó. Cím Deák Ferenc-utca 40a., mezama, ajtó 5. sz. 8511

2% MÉTER sötétkék télikabát szövet, fekete posztó férfi kabát eladó. Perényi-utca 3. 6279

OLCSÓN ELADÓ középtermre alig használt női fekete plüschkabát és hosszú sötétzöld télikabát. Révay-utca 2. sz. 8608

ELADÓ: egy darab új utazó férfi bunda, egy női persianer kabát, egy használt női télikabát, két pár női félcipő, egy pár férfi félcipő, egy darab jó állapotban lévő használt zongora. Megtekinthetők a Kiss- és Wesselényi-utcai saroküzlet-ben. 8592

ELADÓK teljesen új konyhaberendezés, chalslonga, polyaszekrény, gyermekágy, szekrények, 12 személyes étkező s üveg servics. Megtekinthetők 11 órától Szent László-utca 6. 8591

TELJESEN ÚJ fekete sevrő 36-os női cipő és alsószoknyák olcsón eladók. Cím a kiadóban. 8584

ÚJ BUTORÜZLET Arad, Deák Fe-renc-utca 40a. mindennemű butor kap-ható jutányos áron. Különösen ajánl egy nagy ebédit, székra szőnyeget, amerikai íróasztal, egy angol férfi plüschgarnitúrát. Wiegand-cég. 8028

TAKARMÁNYRÉPA eladó, 30 méter-mázsa. Soltz, Báthori István-utca 45. 8550

20 DRB. SZARVASMARHA pinzgan és szimmentáli faj között több hasas és fejüsten, ezenkívül 6 drb. kocsló és 2 drb. kítőnő hátasok, bérlet megszünte miatt eladó, vagy téli takarmánra kiadó. Roger József, Sélend. 8576

PERZSA SZÖNYEGEK különféle nagy-ságban, előnyös árban, sűrűsége el-adók. Flórian-utca 11., üzletben. 8571

ELEGÁNS 18 és fekvő férő gyermek-kocsi eladó. Friedrich fűszerüzletben. Boros Bent-tér 25. sz. 8560

KEVESEBT HASZNÁLT télirok, öntényök, cipők 13-15 éves fiú/részre eladat-nak. Batthyány-utca 37. 8563

FIKKER erős, javított, azonnal jutá-syosan eladó. Megtekinthető Kossuth-utca 2. 8549

ALIG HASZNÁLT háztartáshozrende-zés eladó. Cím a kiadóban. 8568

GRAMMOPHON, kítőnő hangú, 57 le-mmezel eladó. Lammert, Teleky-u. 11. 8585

PNYÓ, DISZ- és gyümölcsfa cso-meték megrendelhetők Ortutay Lajos-nál, Arad. 7418

ELSŐRENDŰ makói vöröshagyma ki-lőnként 1 koronáért kapható. Luttwák József, Asztalos Sándor-u. 9. 1141

12 DARAB szép fiatal mangolicz te-nyészkan eladó. Dr. Elcs Oéna Arad, Zrínyi-utca 2. 8475

ZONGORA ELADÓ. Szé-utca 8. 8480

ELADÓ: egy szép garnitúra, egy ebédlő diván, egy fiókos szekrény és több ap-róság Rákóczi-utca 1. sz. alatt. 8505

SALETROM huszpácoláshoz vegytiszta, dekanként 50 fillért rendeltető Szé-kely Zoltán gyógyszerárban, Csornó. 8508

TELJES hátszoba berendezés és egy használt cimbalom eladó. Kassa-u. 1/a. grán. 8538

MÉZES ÉS ZSIROS bédők kaphatók az aradi kereskedelmi és áruforgalmi részvénytársaságnál (Ipar és népbank helyiségében.) Telefon 296. 8537

ELADÓ fekete charmerus szőnyegek két berakott antik szekrény, szövet függő-nyók, hozzá egy és szettalétrók, gre-nadin és vászon függőnyók, nagy poli-turos és kisebb polituros asztalok. An-drássy-tér 21. szám, 1. em. balra. 900

HASZNÁLT ÓLOM megvételre keres-tetik. Bővebbet a kiadóban. 8300

Ingatlan.

ARAD VÁROS egyik legcsinosabb, minden komforttal épült modern, nagyobb ma-gánháza a belvárosban eladó. Bővebbet a kiadóban. 8473

ARANYKÉZ-UTCA 16. saroküzlet és ház eladó. Bővebbet ugyanott. 6271

ZSIGMONDHÁZAN 90. szám alatti 8 szobás magánház, gazdasági udvarral, szabad kézből eladó. Február 1-én el-foglalható. Értekezni lehet ugyanott, ahol egy 6 lóerős benzinnmotor is el-adó. 8547

ELADÓ HÁZ a belvárosban, Italmérés és szatócijoggal. Négy utcára szülő sarokház, villany és vízvezetékkel van ellátva. A lakás azonnal elfoglalható. Cím a kiadóban. 8552

ELADÓ kedvező fizetési feltételek mel-lét Flórian-utca 35. számú földszintes ház. Bővebbet Frank, Deák Ferenc-utca 24. sz. 8440

ELADÓ HÁZ gyümölcsös udvarral és kerttel. Orczy-utca 22. alatt. 8558

ADOMENTES MAGÁNHÁZ, mely áll két lakásból, eladó. Mária-utca 4. sz. 8557

DOHÁNY-UTCA 10. SZ. Jókaban lévő ház haláleset miatt eladó. Bővebbet Rigó Mihálynál, Dezső-utca 1. szám. 8535

ZSIGMONDHÁZAN azonnal lakható négyszobás magánház eladó. Zsigmond-háza 90/b. 8534

VARJASSY LAJOS-UTCA 144. számú ház eladó. 8541

ELADÓ egy sarok magánház 3 szobás árszerű lakással. Cím a kiadóban. 8261

ELADÓ egy adomentes ul, modern egyemeletes bérház, hat lakással, ugyan-ott egy magánház is. Cím a kiadóhiva-talban. 8220

ELADÓ az aradi határban egy tanya 45 kis hold földdel. Bővebbet a kiadó-ban. 8439

Ellátás.

ORTHODOX orvostudomány teljes ellátást keres orvoslásnál. „Egyesület, tisztá” jellegre. 8578

TANÁRNAL tanuló teljes ellátást nyer-het. Cím a kiadóhivatalban. 8561

HÁZKOSZT kapható női családok, né-hány család számára. Cím a kiadóhiva-talban. 5909

Különféle.

ELVESZETT a Wtérén tartászként felbe-való. Szíves megtaláló dírtetik a kiadó-ban adja le. 8599

BÉRBE VENNÉK egy istálló 1-3 telen részére. B. J. Varjassy, Lajos-utca 117. 8597

ELVESZETT két hátszobás magán ház két délután, egyik szék, másik vörös kan. Megtaláló vagy nyomravezető jutalommal díjazott. Wesselényi-utca 15. emelet. 8572

BOROSPINCE, 150 hektó bor számára keresetnek sűrűsége. Ajánlatok: Korbuly, László, Chorin Áron-utca 1. al. kül-dendők. 8573

RADNAI villamoson bétén délután ki-szállt utat kérem, hogy az elvett fekete reticét, benne lévő órák láncát, ezért olvasót, apró kulcsokat adja le a radnai állomáson, vagy az aradi bodában. A pénzértéket levő 170 koronát megtart-hatja. 5865

2 SZOBÁS LAKÁSOM 1 szobával el-cserélném a belvárosban, Vécsey-utca 6. Zöldné. 8564

KÁRPITOS. Mindennemű javításokat, átalakításokat jutányosan vállal. Vidé-ken is. Botond-utca 4, Zselezny. 8536

EGY LEGUJABBAN szabadalmazott „Motorek” gyártásához megfelelő töké-vel társat keresek. „Legújabb” jellegre a kiadóba. 8543

SZARAZ PINOIT, vagy áres raktári keresünk a város háza közelében. Aján-latot a kiadóhivatalba kérünk. 7508

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Ká-szöny részére felvételnek a Messenger-boy irodában. Klein I. hirdetés és hírlapíródjában, Zrínyi-u. és Mandi Boros Bent-tér 15. sz. alatti papír-üzletben.

Apróhirdetéseket lásd a 11-ik oldalon.